



Bruselis, XXX  
[...] (2021) XXX draft

## **KOMISIJOS KOMUNIKATAS**

**Valstybės pagalbos žvejybos ir akvakultūros sektoriuje gairės**

## KOMISIJOS KOMUNIKATAS

### Valstybės pagalbos žvejybos ir akvakultūros sektoriuje gairės

## TURINYS

I DALIS .....	3
BENDROS NUOSTATOS .....	3
1 skyrius .....	3
1. Įvadas .....	3
2 skyrius. ....	5
2. Taikymo sritis, pareiga pranešti ir apibrėžtys .....	5
2.1. Šių gairių taikymo sritis ir EJŖŽAF poveikis .....	5
2.1.1. Taikymo sritis.....	5
2.1.2. Pagalba kitoms priemonėms.....	6
2.1.3. Reglamento (ES) 2021/1139 poveikis.....	7
2.2. Horizontalieji ir kitokie pagalbos dokumentai, taikytini žvejybos ir akvakultūros sektoriui .....	8
2.3. Pagalba kategorijų, kurioms taikomi bendrosios išimties reglamentai, priemonėms .....	9
2.4. Pareiga pranešti .....	9
2.5. Terminų apibrėžtys.....	10
3 skyrius .....	12
3. Bendrieji vertinimo principai .....	12
3.1. Pirmoji sąlyga: pagalba skatina ekonominės veiklos plėtrą.....	13
3.1.1. Ekonominė veikla, kuriai skiriama pagalba .....	13
3.1.2. Skatinamasis poveikis .....	13
<i>Papildomos sąlygos, taikomos investicinei pagalbai, apie kurią būtina pranešti atskirai .....</i>	<i>15</i>
3.1.3. Reikalavimas nepažeisti atitinkamų Sąjungos teisės nuostatų ir bendrųjų principų .....	16
3.2. Antroji sąlyga: pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui .....	16
3.2.1. Valstybės intervencijos būtinybė .....	17
3.2.2 Pagalbos tinkamumas .....	17
<i>Įvairių formų pagalbos tinkamumas .....</i>	<i>18</i>
3.2.3. Pagalbos proporcingumas .....	18
<i>Didžiausias pagalbos intensyvumas ir didžiausios pagalbos sumos .....</i>	<i>18</i>

<i>Papildomos sąlygos, taikomos investicinei pagalbai, apie kurią būtina pranešti atskirai, ir investicinei pagalbai didelėms įmonėms, teikiamai pagal schemas, apie kurias pranešama .....</i>	19
<i>Pagalbos sumavimas .....</i>	20
3.2.4. Skaidrumas .....	21
3.2.5. Nedaromas neigiamas poveikis konkurencijai ir prekybai .....	22
<i>Investicinės pagalbos schemas, skirtos žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimui ir prekybai .....</i>	23
<i>Investicinė pagalba, apie kurią būtina pranešti atskirai, skirta žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimui ir prekybai .....</i>	24
3.2.6. Teigiamo ir neigiamo pagalbos poveikio palyginimas (pusiausvyros tyrimas) .....	25
II DALIS .....	26
PAGALBOS KATEGORIJOS .....	26
1 skyrius .....	26
PAGALBA, SKIRTA RIZIKOS IR KRIZIŲ VALDYMOI REMTI .....	26
1.1. Gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti skirta pagalba .....	26
1.2. Pagalba nepalankių oro sąlygų ir pavojingų meteorologinių reiškinių padarytai žalai atitaisyti .....	28
1.3. Pagalba akvakultūros gyvūnų ligų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo išlaidoms ir su Sąjunga susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ir valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimu susijusioms išlaidoms padengti .....	31
2 skyrius .....	34
PAGALBA ATOKIAUSIUOSE REGIONUOSE .....	34
2.1. Veiklos pagalba atokiausiuose regionuose .....	34
2.2. Pagalba žvejybos laivyno atnaujinimui atokiausiuose regionuose .....	34
III DALIS .....	36
PROCEDŪRINIAI KLAUSIMAI .....	36
1. Maksimali pagalbos schemų taikymo trukmė ir vertinimas .....	36
2. Gairių taikymas .....	37
3. Pasiūlymai dėl atitinkamų priemonių .....	37
4. Ataskaitų teikimas ir stebėseną .....	37
5. Peržiūra .....	38

# ĮDALIS

## BENDROS NUOSTATOS

### 1 skyrius

#### 1. ĮVADAS

- (1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „[i]šskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.“ Nors SESV nustatytas principas, kad valstybės pagalba draudžiama, kai kuriais atvejais tokia pagalba gali būti suderinama su vidaus rinka remiantis SESV 107 straipsnio 2 ir 3 dalimis.
- (2) Remiantis SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktu, vidaus rinkai neprieštarauja pagalba gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaistyti. Antra, remdamasi SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu Komisija gali laikyti, kad su vidaus rinka yra suderinama pagalba, skirta žvejybos ir akvakultūros sektoriaus ekonominei plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui. Trečia, pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą, suderinama su vidaus rinka gali būti laikoma pagalba, skirta regionų, kuriuose yra neįprastai žemas gyvenimo lygis arba didelis nedarbas, taip pat ir SESV 349 straipsnyje nurodytų regionų, atsižvelgiant į jų struktūrinę, ekonominę ir socialinę padėtį, ekonominei plėtrai skatinti.
- (3) Šiose gairėse Komisija nustato sąlygas ir kriterijus, kuriais remiantis pagalba žvejybos ir akvakultūros sektoriui bus laikoma suderinama su vidaus rinka. Dėl pagalbos, kuri skiriama pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą, pažymėtina, kad šiose gairėse nustatytos sąlygos, pagal kurias priemonė, laikoma pagalba, kuria siekiama atitaistyti gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių padarytą žalą, yra suderinama su vidaus rinka. Komisija taip pat nustato kriterijus, pagal kuriuos nustatomos sritys, kurios atitinka SESV 107 straipsnio 3 dalies sąlygas ir gali būti laikomos suderinamomis su vidaus rinka.
- (4) Valstybės pagalba, skirta žvejybos ir akvakultūros sektoriaus ekonominei plėtrai skatinti, yra įtraukta į platesnio masto bendrą žuvininkystės politiką, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1380/2013<sup>1</sup> (toliau – BŽP). Pagal šią politiką Sąjunga teikia finansinę paramą žvejybos ir akvakultūros sektoriui pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1139<sup>2</sup>, kuriuo nustatomas Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas (toliau – EJŖŽAF). Nepriklausomai nuo to, ar valstybės pagalbą (kad ir iš dalies) finansuoja Sąjunga, ar valstybė narė, socialinis ir ekonominis jos poveikis yra toks pats. Todėl Komisija mano, kad jos valstybės pagalbos kontrolės politika ir pagal

<sup>1</sup> 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB (OL L 354, 2013 12 28, p. 22).

<sup>2</sup> 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1139, kuriuo nustatomas Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1004 (OL L 247, 2021 7 13, p. 1).

BŽP iš EJŖŽAF teikiama parama turėtų būti nuoseklios ir suderintos. Taikydama ir aiškindama šias gaires, Komisija atsižvelgia į BŽP taisykles ir taisykles, kuriomis grindžiamas EJŖŽAF. Dėl šių priežasčių valstybės pagalbos teikimas gali būti pateisinamas tik jei ši pagalba atitinka BŽP tikslus.

- (5) Bendra žuvininkystės politika, kurios tikslai nustatyti Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 2 straipsnyje, be kita ko, siekiama kad žvejybos ir akvakultūros veikla būtų aplinkosaugos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu ir kad jos valdymo būdas derėtų su tikslais gauti ekonominės, socialinės ir su užimtumu susijusios naudos bei tikslu padėti užtikrinti maisto tiekimą. BŽP visų pirma siekiama: a) palaipsniui panaikinas išmetimas į jūrą atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, patikimiausias turimas mokslines rekomendacijas, vengiant ir kiek įmanoma mažinant nepageidaujamą priegaudą ir palaipsniui užtikrinant, kad laimikis būtų iškraunamas; b) prireikus kuo geriau panaudojama nepageidaujama priegauda, nesukuriant tų sužvejojamų vandens organizmų, kurie nesiekia mažiausio išteklių išsaugojimą užtikrinančio orientacinio dydžio, rinkos; c) sudaromos sąlygos ekonomiškai perspektyviam ir konkurencingam žvejybos ir perdirbimo sektoriui ir sausumoje vykdomai su žvejyba susijusiai veiklai; d) numatomos priemonės, kuriomis siekiama pritaikyti laivynų žvejybos pajėgumus prie žvejybos galimybių lygių laikantis Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 2 straipsnio 2 dalies, siekiant turėti ekonomiškai gyvybingus laivynus nepereikvojant jūrų biologinių išteklių; e) skatinamas tvarios akvakultūros veiklos plėtojimas Sąjungoje, siekiant padėti užtikrinti maisto tiekimą ir apsirūpinimo maistu saugumą bei užimtumą; f) padedama užtikrinti tinkamą pragyvenimo lygį nuo žvejybos veiklos priklausomiems asmenims, atsižvelgiant į priekrantės žvejybą ir socialinius bei ekonominius aspektus; g) prisidedama prie veiksmingos ir skaidrios žvejybos bei akvakultūros produktų vidaus rinkos ir padedama užtikrinti vienodas sąlygas žvejybos ir akvakultūros produktams, kuriais prekiaujama Sąjungoje; h) atsižvelgiama į vartotojų ir gamintojų interesus; i) propaguojama priekrantės žvejybos veikla, atsižvelgiant į socialinius bei ekonominius aspektus; j) laikomasi Sąjungos aplinkosaugos srities teisės aktų, visų pirma tikslo iki 2020 m. pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip išdėstyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/56/EB<sup>3</sup> 1 straipsnio 1 dalyje, taip pat kitų sričių Sąjungos politikos. Apskritai, laikantis BŽP tikslų, pasitelkiant valstybės pagalbą neturi būti didinami žvejybos laivyno žvejybos pajėgumai, peržvejojami žuvų ištekliai ar perkeliamos žvejybos pastangos, jei dėl tokio perkėlimo galėtų atsirasti peržvejojimas.
- (6) Pagal bendrą EJŖŽAF struktūrą parama apima intervencines priemones, kurios padeda siekti BŽP tikslų, nustatytų Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 2 straipsnyje. Šiuo tikslu EJŖŽAF nustatomi keturi paramos prioritetai ir konkretūs tikslai, kurių turėtų būti siekiama intervencinėmis priemonėmis. Pagal Reglamento (ES) 2021/1139 3 straipsnį EJŖŽAF prioritetai yra šie: i) tausios žvejybos skatinimas ir vandens biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas (1 prioritetas); ii) darnios akvakultūros veiklos skatinimas ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimas ir prekyba jais, taip prisidedant prie apsirūpinimo maistu saugumo

<sup>3</sup>

2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL L 164, 2008 6 25, p. 19).

Sąjungoje (2 prioritetas). 1 prioriteto konkretūs tikslai yra šie: a) stiprinti ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos požiūriu tausią žvejybos veiklą; b) didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO<sub>2</sub> kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius; c) skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos pajėgumų naudojimo nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju; d) skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, be kita ko, kovoti su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti; e) skatinti sudaryti vienodas sąlygas žvejybos ir akvakultūros produktų iš atokiausių regionų atžvilgiu; ir f) prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos bei atkūrimo. 2 prioriteto konkretūs tikslai yra šie: a) skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinant akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą ir kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu; ir b) skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą.

- (7) 2019 m. Komisija pradėjo valstybės pagalbos žvejybos ir akvakultūros sektoriui gairių vertinimą<sup>4</sup>, kuris parodė, kad apskritai<sup>5</sup> valstybės pagalbos žvejybos ir akvakultūros sektoriui sistema yra veiksminga, ji labai sumažino konkurencijos iškraipymą ir poveikį prekybai, padidino skaidrumą, nuoseklumą ir teisinį tikrumą bei padėjo siekti BŽP tikslų. Tačiau siekiant plėtoti žvejybos ir akvakultūros ekonominę veiklą, būtina atlikti tam tikrus tikslinius koregavimus, kad šiame sektoriuje taikomos valstybės pagalbos taisyklės būtų suderintos su EJŖŽAF ir horizontaliosiomis valstybės pagalbos kontrolės taisyklėmis ir kad atliekant pusiausvyros tyrimą (I dalies 3.2.6 skirsnis) būtų atsižvelgta į atitinkamą su Europos žaliuoju kursu<sup>6</sup> susijusią politiką.

## **2 skyrius.**

### **2. TAIKymo SRITIS, PAREIGA PRANEŠTI IR APIBRĖŽTYS**

#### **2.1. Šių gairių taikymo sritis ir EJŖŽAF poveikis**

##### *2.1.1. Taikymo sritis*

- (8) Šiose gairėse nustatomi principai, kuriuos Komisija taikys vertindama, ar pagalbą žvejybos ir akvakultūros sektoriui galima laikyti suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 2 arba 3 dalis.
- (9) Šios gairės taikomos visai žvejybos ir akvakultūros sektoriui teikiamai pagalbai, įskaitant su šiuo sektoriumi susijusius regioninės pagalbos elementus. Jos taip pat taikomos visų kitų rūšių pagalbai, teikiamai žvejybos ir akvakultūros sektoriui pagal Sąjungos fondų sistemą.
- (10) Šios gairės taikomos visoms įmonėms. Didelėms įmonėms rinkos nepakankamumas paprastai daro mažesnę poveikį nei mažosioms ir vidutinėms

---

<sup>4</sup> OL C 217, 2015 7 2, p. 1.

<sup>5</sup> [Nuoroda į SWD]

įmonėms (MVI). Be to, yra didesnė tikimybė, kad žvejybos ir akvakultūros sektoriuose veikiančios didelės įmonės yra svarbios rinkos dalyvės, todėl konkrečiais atvejais pagalba didelėms įmonėms gali ypač iškreipti konkurenciją ir prekybą vidaus rinkoje. Kadangi pagalba žvejybos ir akvakultūros sektoriuose veikiančioms didelėms įmonėms potencialiai gali iškreipti konkurenciją, šiose gairėse nustatytos didelėms įmonėms taikytinos valstybės pagalbos taisyklės yra suderintos su bendrosiomis valstybės pagalbos taisyklėmis, taip pat joms taikomi šių gairių I dalies 3 skyriuje nustatyti bendrieji vertinimo principai.

- (11) Sunkumų patiriančios įmonės neįtraukiamos į šių gairių taikymo sritį, išskyrus atvejus, kai taikoma šiame punkte numatyta išimtis. Komisija mano, kad tais atvejais, kai įmonė patiria finansinių sunkumų, atsižvelgiant į tai, kad kyla grėsmė jos išlikimui, ji negali būti laikoma tinkama priemone siekti kitų viešosios politikos tikslų, kol bus užtikrintas jos gyvybingumas. Todėl, kai pagalbos gavėjas laikomas finansinių sunkumų patiriančia įmone, kaip apibrėžta šių gairių (30) punkto q papunktyje, pagalba bus vertinama pagal gaires dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti<sup>7</sup>. Tačiau šis principas netaikyti valstybės pagalbos finansinių sunkumų patiriančioms įmonėms netaikomas šių gairių II dalies 1 skyriaus 1.1 skirsnyje nurodytai kompensacinei pagalbai, kuria siekiama atlyginti gaivalinių nelaimių ir ypatingų įvykių padarytą žalą, suderinamai su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą. Jeigu žvejybos ir akvakultūros sektoriuose veiklą vykdančios įmonės finansinius sunkumus sukėlė pavojingas įvykis, nurodytas šių gairių II dalies 1 skyriaus 1.2 arba 1.3 skirsnyje, arba saugomi gyvūnai, kaip nurodyta Komisijos reglamento (ES) XX [NEW FIBER]<sup>8</sup> 46 straipsnyje, pagalba gali būti teikiama pagal šias gaires ir gali būti suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą. Nepaprastosios padėties atvejais ir siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą neturėtų būti atsižvelgiama į įmonės ekonominę padėtį teikiant pagalbą akvakultūros gyvūnų ligų prevencijai, kontrolei ir likvidavimui pagal šių gairių II dalies 1 skyriaus 1.3 skirsnį.
- (12) Vertindama pagalbą, skirtą įmonei, kuriai pagal ankstesnį Komisijos sprendimą, kuriame pagalba paskelbta neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka, yra išduotas vykdomasis raštas sumoms išieškoti, Komisija atsižvelgs į dar negrąžintą pagalbos sumą<sup>9</sup>. Tai netaikoma pagalbai, kuria siekiama atlyginti gaivalinių nelaimių ir ypatingų įvykių padarytą žalą pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą (šių gairių II dalies 1 skyriaus 1.1 skirsnis).

### 2.1.2. Pagalba kitoms priemonėms

- (13) Jeigu pagalba neatitinka vienos iš šių gairių II dalies 1 ir 2 skyriuose ir I dalies 2 skyriaus 2.2 ir 2.3 skirsniuose nurodytų rūšių pagalbos, ji iš principo nėra suderinama su vidaus rinka. Jei valstybė narė vis viena ketins teikti arba teiks tokią pagalbą, Komisija vertins ją kiekvienu atveju atskirai, tiesiogiai remdamasi

<sup>7</sup> OL C 249, 2014 7 31, p. 1

<sup>8</sup> Komisijos reglamentas .../..., kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba įmonėms, kurios verčiasi žvejybos ir akvakultūros produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba, skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius [OL nuoroda].

<sup>9</sup> Žr. šiuo atžvilgiu sprendimą sujungtose bylose T-244/93 ir T-486/93, *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH prieš Komisiją*, ECLI:EU:T:1995:160.

Sutarties 107 straipsnio 3 dalimi, atsižvelgdama į Sutarties 107, 108 ir 109 straipsniuose nustatytas taisykles ir, pagal analogiją, į šias gaires. Valstybė narė turi aiškiai įrodyti, kad pagalba atitinka šių gairių I dalies 3 skyriuje išdėstytus principus. Komisija šią pagalbą patvirtins tik jei teigiamas poveikis sektoriaus plėtrai bus aiškiai didesnis už konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje ir poveikio prekybai tarp valstybių narių riziką.

### *2.1.3. Reglamento (ES) 2021/1139 poveikis*

- (14) SESV 42 straipsnyje nustatyta, kad SESV nuostatos dėl konkurencijos taisyklių, įskaitant valstybės pagalbos taisykles, žemės ūkio produktų, kurie apima tik žvejybos bei akvakultūros sektoriaus produktus, gamybai ir prekybai taikomos tokiu mastu, kokį nustato Europos Parlamentas ir Taryba.
- (15) Reglamento (ES) 2021/1139 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pagalbai, kurią valstybės narės teikia žvejybos ir akvakultūros sektoriaus įmonėms, taikomi SESV 107, 108 ir 109 straipsniai. Tačiau Reglamento (ES) 2021/1139 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta šios bendrosios taisyklės išimtis ir numatoma, kad SESV 107, 108 ir 109 straipsniai netaikomi pagal Reglamentą (ES) 2021/1139 skiriamoms valstybių narių išmokoms, kurios patenka į SESV 42 straipsnio taikymo sritį. Pagal Reglamento (ES) 2021/1139 10 straipsnio 3 dalį SESV 107, 108 ir 109 straipsniai taikomi, jei nacionalinėmis nuostatomis nustatomas žvejybos ir akvakultūros sektoriaus viešasis finansavimas, kuriuo siekiama daugiau, nei numatyta Reglamento (ES) 2021/1139 nuostatomis. Tokiu atveju valstybės pagalbos taisyklės (SESV 107, 108 ir 109 straipsniai) taikomos visam viešajam finansavimui. Todėl valstybės pagalbos taisyklės taikomos: a) pagal EJŖŽAF reglamentą: i) bet kokiam viešajam finansavimui, kuriuo siekiama daugiau, nei numatyta Reglamento (ES) 2021/1139 nuostatomis, ii) pagal Reglamentą (ES) 2021/1139 atliekamiems mokėjimams, kurie nepatenka į žvejybos ir akvakultūros sektorių, kaip apibrėžta SESV 42 straipsnyje; b) nacionalinėms išmokoms, kurios nepatenka į Reglamento (ES) 2021/1139 taikymo sritį.
- (16) EJŖŽAF grindžiamas paprasta struktūra, kurioje nėra jokių iš anksto nustatytų nurodomojo pobūdžio priemonių ar išsamių tinkamumo finansuoti taisyklių Sąjungos lygmeniu. Vietoj to aprašomi platūs kiekvienam jo prioritetui skirti konkretūs tikslai. Todėl valstybės narės savo programoje turėtų nurodyti tinkamiausias priemones EJŖŽAF prioritetams įgyvendinti. Pagal Reglamentą (ES) 2021/1139 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060<sup>10</sup> nustatytas taisykles gali būti remiamos įvairios tose pasidalijamojo valdymo programose valstybių narių nurodytos priemonės.
- (17) Kai kurie valstybių narių mokėjimai pagal Reglamentą (ES) 2021/1139 gali būti nelaikomi mokėjimais žvejybos ir akvakultūros sektoriui, nes jiems gali būti netaikomas SESV 42 straipsnis. Taip gali būti, pavyzdžiui, tam tikrų mokėjimų,

<sup>10</sup> 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

susijusių su Reglamento (ES) 2021/1139 14, 23, 25, 29, 30, 31, 32, 33 ir 34 straipsniuose nurodyta veikla, atveju.

- (18) Mokėjimams pagal Reglamentą (ES) 2021/1139, kurie nėra sietini su žvejybos ir akvakultūros sektoriumi, taikomos SESV nustatytos valstybės pagalbos taisyklės. Jei tie mokėjimai yra valstybės pagalba, jie turėtų būti vertinami vadovaujantis atitinkamų valstybės pagalbos priemonių nuostatomis.
- (19) Šios gairės netaikomos pagalbai, kuri teikiama kaip papildomas finansavimas Reglamento (ES) 2021/1139 24, 35, 36 ir 37 straipsniuose nurodytai kompensacijai užtikrinti. Kai valstybės narės skiria papildomas lėšas papildomoms išlaidoms, kurias ūkio subjektai patiria žvejojami, augindami, perdirbdami ir parduodami tam tikrus žvejybos ir akvakultūros produktus iš atokiausių regionų, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/1139 24 straipsnyje, kompensuoti, valstybės narės apie valstybės pagalbą turi pranešti Komisijai, kuri pagal Reglamentą (ES) 2021/1139 gali ją patvirtinti kaip tos kompensacijos dalį. Tokia valstybės pagalba laikoma pagalba, apie kurią pranešta, kaip apibrėžta SESV 108 straipsnio 3 dalies pirmame sakinyje.

## **2.2. Horizontalieji ir kitokie pagalbos dokumentai, taikytini žvejybos ir akvakultūros sektoriui**

- (20) Jei pagalba patenka į Komisijos priimtų tam tikrų horizontaliųjų gairių ar kitų dokumentų taikymo sritį, Komisija tokią pagalbą vertins remdamasi principais, nustatytais šių gairių I dalies 3 skyriuje ir atitinkamuose tų horizontaliųjų ir kitokių valstybės pagalbos dokumentų skirsniuose.
- (21) Tos horizontaliosios gairės ir kiti dokumentai apima Valstybės pagalbos mokymui, apie kurią turi būti pranešta atskirai, suderinamumo analizės kriterijus<sup>11</sup>, Valstybės pagalbos rizikos finansų investicijoms skatinti gaires<sup>12</sup>, Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistemą<sup>13</sup>, 2014–2020 m. valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gaires<sup>14</sup>, Gaires dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti<sup>15</sup> ir Valstybės pagalbos palankių sąlygų neturinčių ir neįgalių darbuotojų užimtumui, apie kurią turi būti pranešta atskirai<sup>16</sup>, suderinamumo analizės kriterijus.
- (22) 2022–2027 m. regioninės valstybės pagalbos gairės<sup>17</sup> netaikomos žvejybos ir akvakultūros sektoriui, nebent valstybės pagalba tame sektoriuje teikiama pagal horizontaliąją regioninės veiklos pagalbos schemą.

---

<sup>11</sup> Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos mokymui, apie kurią turi būti pranešta atskirai, suderinamumo analizės kriterijai“ (OL C 188, 2009 8 11, p. 1).

<sup>12</sup> Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos rizikos finansų investicijoms skatinti gairių (OL C 19, 2014 1 22, p. 4).

<sup>13</sup> Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema“ (OL C 198, 2014 6 27, p. 1).

<sup>14</sup> OL C 200, 2014 6 28, p. 1.

<sup>15</sup> Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

<sup>16</sup> Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos palankių sąlygų neturinčių ir neįgalių darbuotojų užimtumui, apie kurią turi būti pranešta atskirai, suderinamumo analizės kriterijai“ (OL C 188, 2009 8 11, p. 6).

<sup>17</sup> Komisijos komunikatas „Regioninės valstybės pagalbos gairės“ (OL C 153, 2021 4 29, p. 1).

### **2.3. Pagalba kategorijų, kurioms taikomi bendrosios išimties reglamentai, priemonėms**

- (23) Jei MVĮ ar didelėms įmonėms teikiama pagalba yra tokio paties pobūdžio kaip ir tam tikros kategorijos pagalba, kurią galima laikyti suderinama su vidaus rinka pagal vieną iš (27) punkto a papunktyje nurodytų bendrosios išimties reglamentų, Komisija tą pagalbą vertins remdamasi šių gairių I dalies 3 skyriuje ir šiame skirsnyje nustatytais bendraisiais vertinimo principais ir kiekvienai tuose reglamentuose nustatyta pagalbos kategorijai nustatytais kriterijais. Tai galioja, pavyzdžiui, saugomų gyvūnų padarytos žalos atitaisymo pagalbai, nustatyta Reglamento (ES) [NEW FIBER] 46 straipsnyje.
- (24) Toliau pateiktos specialiosios sąlygos taikomos taikant (23) punktą:
- (a) pagalba, kuri yra tokio paties pobūdžio kaip ir Reglamento (ES) [NEW FIBER] 44 straipsnyje nurodytos kategorijos pagalba gaivalinių nelaimių padarytai žalai atitaisyti, yra suderinama su SESV, jei ji atitinka šių gairių II dalies 1 skyriaus 1.1 skirsnyje nustatytas specialiąsias sąlygas;
  - (b) pagalba, kuri yra tokio paties pobūdžio kaip ir Reglamento (ES) [NEW FIBER] 45 straipsnyje nurodytos kategorijos pagalba nepalankių oro sąlygų padarytai žalai atitaisyti, yra suderinama su SESV, jei ji atitinka šių gairių II dalies 1 skyriaus 1.2 skirsnyje nustatytas specialiąsias sąlygas.

### **2.4. Pareiga pranešti**

- (25) Šios gairės taikomos pagalbos schemoms ir individualiai pagalbai.
- (26) Komisija primena kiekvienai valstybei narei jos pareigą pranešti apie visus ketinimus suteikti naują pagalbą, kaip numatyta SESV 108 straipsnio 3 dalyje ir Tarybos reglamento (ES) 2015/1589<sup>18</sup> 2 straipsnyje.
- (27) Komisija taip pat primena valstybėms narėms, kad pranešti Komisijai neprivaloma apie:
- (a) pagalbą, atitinkančią vieną iš bendrosios išimties reglamentų, priimtų pagal Tarybos reglamento (ES) 2015/1588<sup>19</sup> 1 straipsnį, jei šie reglamentai taikomi žvejybos ir akvakultūros sektoriui, visų pirma:
    - (i) pagalbą, atitinkančią Reglamentą (ES) [NEW FIBER], kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba įmonėms, kurios verčiasi žvejybos ir akvakultūros produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba, skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant SESV 107 ir 108 straipsnius, ir
    - (ii) pagalbą mokymui, pagalbą MVĮ gauti finansavimą, pagalbą mokslinių tyrimų ir plėtros srityje, inovacijų pagalbą MVĮ, pagalbą nepalankias sąlygas darbo rinkoje turintiems asmenims ir neįgaliesiems darbuotojams, [pagalbą mokesčių lengvatų forma pagal Direktyvą 2003/96/EB], regioninę investicinę pagalbą atokiausiuose regionuose, regioninės veiklos pagalbos schemas, pagalbą Europos inovacijų

<sup>18</sup> 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1589, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015 9 24, p. 9).

<sup>19</sup> 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1588 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 248, 2015 9 24, p. 1).

partnerystės žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje (EIP) veiklos grupių projektams, pagalbą bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) projektams, pagalbą Europos teritorinio bendradarbiavimo projektams ir pagalbą, naudojamą „InvestEU“ fondo remiamiems finansiniams produktams, išskyrus veiklą, išvardytą Komisijos reglamento (ES) Nr. 717/2014<sup>20</sup> 1 straipsnio 1 dalyje, atitinkančią Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014<sup>21</sup>;

- (b) *de minimis* pagalbą, atitinkančią Reglamentą (ES) Nr. 717/2014.
- (28) Atkreipiamas valstybių narių dėmesys į tai, kad finansavimo sistema taikant, pvz., parafiskalinius mokesčius, yra neatskiriama pagalbos dalis (žr. Sprendimo T-275/11 41–44 punktus)<sup>22</sup>.
- (29) Jeigu pagalbos schema yra finansuojamos specialiais mokesčiais, taikomais tam tikriems žvejybos ar akvakultūros produktams, nepriklausomai nuo jų kilmės, visų pirma parafiskaliniais mokesčiais, Komisija vertins schemą remdamasi principais, nustatytais šių gairių I dalies 3 skyriuje, ir šių gairių taikytinuose skirsniuose nustatytomis sąlygomis. Pagalbą galima laikyti suderinama su vidaus rinka tik jei ji vienodai naudinga tiek vietos, tiek importuojamiems produktams.

## 2.5. Terminų apibrėžtys

- (30) Šiose gairėse vartojamų terminų apibrėžtys:
  - (a) pagalba – bet kokia priemonė, atitinkanti visus SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus;
  - (b) *ad hoc* pagalba – ne pagal pagalbos schemą skirta pagalba;
  - (c) pagalbos intensyvumas – bendra pagalbos suma prieš mokesčių ar kitų rinkliavų atskaitymą, išreikšta tinkamų finansuoti išlaidų procentine dalimi;
  - (d) pagalbos schema – aktas, pagal kurį, netaikant kitų įgyvendinimo priemonių, bendrai ir abstrakčiai jame nurodytoms įmonėms gali būti skiriama individuali pagalba, ar aktas, pagal kurį vienai arba kelioms įmonėms gali būti teikiama su konkrečiu projektu nesusijusi pagalba neribotam laikotarpiui ir (arba) neriboto dydžio pagalba;
  - (e) pagalbos suteikimo diena – diena, kai pagalbos gavėjui pagal taikomą nacionalinį teisinį režimą suteikiama juridinė teisė gauti pagalbą;

<sup>20</sup> 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje (OL L 190, 2014 6 28, p. 45).

<sup>21</sup> 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1).

<sup>22</sup> Sprendimas Byloje T-275/11, *Télévision française 1 (TF1)* prieš *Komisiją*, EU:T:2013:535. Taip pat žr. sprendimą Byloje C-174/02, *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, EU:C:2005:10; sprendimą Byloje C-526/04, *Laboratoires Boiron*, ECLI:EU:C:2006:528; sprendimą sujungtose bylose C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 ir C-83/90, *Compagnie commerciale de l'Ouest* prieš *Receveur principal des douanes de La Pallice-Port*, EU:C:1992:118; ir sprendimą Byloje C-234/99, *Niels Nygård* prieš *Svineafgiftsfonden* ir *Ministeriet for Fødevarer*, EU:C:2002:244.

- (f) vertinimo planas – dokumentas, kuriame nurodomi bent šie būtinieji elementai: vertinamos pagalbos schemos tikslai, vertinimo klausimai, rezultatų rodikliai, numatyta vertinimo metodika, duomenų rinkimo reikalavimai, siūlomas vertinimo laikas, įskaitant galutinės vertinimo ataskaitos pateikimo datą, vertinimą atliekančios nepriklausomos įstaigos arba jos atrankai naudosis kriterijų aprašymas ir vertinimo viešumo užtikrinimo sąlygos;
- (g) žvejybos ir akvakultūros produktai – Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1379/2013<sup>23</sup> I priede išvardyti produktai;
- (h) žvejybos ir akvakultūros sektorius – ūkio sektorius, apimantis visą žvejybos arba akvakultūros produktų gamybos, perdirbimo ir prekybos jais veiklą;
- (i) bendrasis subsidijos ekvivalentas – pagalbos suma, jeigu ta pagalba jos gavėjui buvo suteikta dotacijos forma, prieš mokesčių ar kitų rinkliavų atskaitymą;
- (j) individuali pagalba – *ad hoc* pagalba ir pagal pagalbos schemą atskiriems pagalbos gavėjams skiriama pagalba;
- (k) valstybei narei susirūpinimą keliančios invazinės svetimos rūšys – invazinės svetimos rūšys, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1143/2014<sup>24</sup> 3 straipsnio 4 punkte;
- (l) Sąjungai susirūpinimą keliančios invazinės svetimos rūšys – invazinės svetimos rūšys, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 3 straipsnio 3 punkte;
- (m) didelės įmonės – įmonės, neatitinkančios Reglamento (ES) [NEW FIBER]<sup>25</sup> I priede nustatytų kriterijų;
- (n) veiklos pagalba – pagalba, kuria mažinant įmonės gamybos išlaidas arba didinant jos pajamas siekiama padidinti jos verslo likvidumą arba dėl kurios poveikio jos verslo likvidumas padidėja, visų pirma pagalba, apskaičiuojama atsižvelgiant tik į pagamintą arba parduotą kiekį, produktų kainas, pagamintus vienetus arba gamybos priemones;
- (o) atokiausi regionai – SESV<sup>26</sup> 349 straipsnyje nurodyti regionai;
- (p) mažosios ir vidutinės įmonės (MVI) – įmonės, atitinkančios Reglamento (ES) [NEW FIBER]<sup>27</sup> I priede nustatytus kriterijus;
- (q) sunkumų patirianti įmonė – įmonė, kuri atitinka Komisijos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti<sup>28</sup> nustatytus kriterijus.

<sup>23</sup> 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1379/2013 dėl bendro žvejybos ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1184/2006 ir (EB) Nr. 1224/2009 ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 104/2000 (OL L 354, 2013 12 28, p. 1).

<sup>24</sup> 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo (OL L 317, 2014 11 4, p. 35).

<sup>25</sup> [New FIBER].

<sup>26</sup> Gvadelupa, Prancūzijos Gviana, Martinika, Majotas, Reunjonas, Sen Martenas, Azorai, Madeira ir Kanarų salos (OL C 202, 2016 6 7, p. 195).

<sup>27</sup> [New FIBER]

<sup>28</sup> Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

- (31) Be (30) punkte pateiktų apibrėžčių, prireikus turi būti atsižvelgiama į apibrėžtis, pateiktas atitinkamuose dokumentuose, išvardytuose šių gairių (21), (22) punktuose ir (27) punkto a papunktyje, ir į apibrėžtis, įtrauktas į BŽP ir EJŖŽAF nuostatas.

### 3 skyrius

#### 3. BENDRIEJI VERTINIMO PRINCIPAI

- (32) Remdamasi SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu Komisija gali laikyti, kad su vidaus rinka yra suderinama pagalba, skirta tam tikrų rūšių ekonominės veiklos arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.
- (33) Todėl, siekdama įvertinti, ar valstybės pagalba žvejybos ir akvakultūros sektoriui gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, Komisija vertins, ar pagalbos priemonė skatina tam tikrų rūšių ekonominės veiklos plėtrą (pirmoji sąlyga) ir ar ji trikdo prekybos sąlygas taip, kad prieštarautų bendram interesui (antroji sąlyga).
- (34) Šiame skyriuje Komisija paaiškina, kaip ji atliks suderinamumo vertinimą. Jame nustatomos bendrosios suderinamumo sąlygos ir, jei taikoma, pagalbos schemų specialiosios sąlygos bei papildomos individualios pagalbos, apie kurią privaloma pranešti, sąlygos.
- (35) Siekdama atlikti (33) punkte nurodytą vertinimą, Komisija atsižvelgs į šiuos aspektus:
- (a) pirmoji sąlyga – pagalba skatina ekonominės veiklos plėtrą:
    - i) atitinkamos ekonominės veiklos identifikavimas (3.1.1 skirsnis);
    - ii) skatinamasis poveikis: pagalba turi būti keičiamas atitinkamos įmonės (-ių) elgesys – ji (jos) turi pradėti vykdyti papildomą veiklą, kurios, negavusi (-ios) pagalbos, ji (jos) nevykdytų arba ją vykdytų ribotai, kitaip ar kitoje vietoje (3.1.2 skirsnis);
    - iii) pagalba neprieštaruoja atitinkamoms Sąjungos teisės nuostatomis ir bendriesiems principams (3.1.3 skirsnis);
  - (b) antroji sąlyga – pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui:
    - i) valstybės intervencijos poreikis: pagalba turi iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to negali padaryti pati rinka, pavyzdžiui, atitinkamais atvejais pašalinant rinkos nepakankamumą arba išsprendžiant teisingumo ar sanglaudos problemą (3.2.1 skirsnis);
    - ii) pagalbos priemonės tinkamumas: siūloma pagalba turi būti tinkama politikos priemonė, kuri skatina ekonominės veiklos plėtrą (3.2.2 skirsnis);
    - iii) pagalbos proporcingumas (pagalba apribota iki būtino minimumo): pagalbos suma ir intensyvumas turi būti apriboti iki minimumo, būtino atitinkamos įmonės (-ių) papildomoms investicijoms arba veiklai paskatinti (3.2.3 skirsnis);

iv) pagalbos skaidrumas: valstybės narės, Komisija, ekonominės veiklos vykdytojai ir visuomenė turi turėti galimybę lengvai susipažinti su visais susijusiais aktais ir atitinkama informacija apie pagalbą, kuri skirta pagal tuos aktus (3.2.4 skirsnis);

v) nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas (3.2.5 skirsnis);

vi) teigiamo ir neigiamo poveikio, kurį pagalba gali turėti konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai, palyginimas (pusiausvyros tyrimas) (3.2.6 skirsnis).

- (36) Bendram tam tikrų kategorijų schemų poveikiui gali būti taikomas ir *ex post* vertinimo reikalavimas, kaip nurodyta (206)–(209) punktuose. Tokiais atvejais Komisija gali apriboti tų schemų taikymo trukmę (paprastai iki ketverių metų ar trumpesnio laikotarpio), palikdama galimybę vėliau pranešti apie jų taikymo pratęsimą.
- (37) Šie bendrieji suderinamumo kriterijai taikomi šiose gairėse numatytai visų rūšių pagalbai, išskyrus atvejus, kai šių gairių I dalies 3 skyriaus 3.1–3.2 skirsniuose numatytos išimtys, atsižvelgiant į tai, kad žvejybos ir akvakultūros sektoriuje taikytini ypatingi principai.

### **3.1. Pirmoji sąlyga: pagalba skatina ekonominės veiklos plėtrą**

#### *3.1.1. Ekonominė veikla, kuriai skiriama pagalba*

- (38) Komisija, remdamasi valstybės narės pateikta informacija, nustatys, kokia ekonominė veikla bus remiama priemone, apie kurią pranešta.
- (39) Valstybė narė turi įrodyti, kad pagalba siekiama skatinti nustatytos ekonominės veiklos plėtrą.
- (40) Komisija mano, kad pagal II dalies 1 skyrių suteikta pagalba gali skatinti ekonominės veiklos žvejybos ir akvakultūros sektoriuje plėtrą, nes be pagalbos tokia plėtra nebūtų tokio pat masto.

*Papildomos sąlygos, taikytinos pagal schemą skiriamai pagalbai, apie kurią būtina pranešti atskirai*

- (41) Pagal kokią nors schemą skirdama pagalbą investiciniams projektams, apie kuriuos būtina pranešti atskirai, pagalbą teikianti institucija turi įrodyti, kad atrinktas projektas padės siekti schemos tikslo ir kartu įgyvendinti pagalbos žvejybos ir akvakultūros sektoriuje tikslus. Jei reikia apibūdinti teigiamą investicijų poveikį, šiuo tikslu valstybės narės turėtų naudotis pagalbos paraiškos teikėjo pateikta informacija.

#### *3.1.2. Skatinamasis poveikis*

- (42) Pagalba žvejybos ir akvakultūros sektoriams gali būti pripažinta suderinama su vidaus rinka tik jei ji turi skatinamąjį poveikį. Skatinamasis poveikis egzistuoja, jei dėl pagalbos taip pasikeičia įmonės elgesys, kad ji pradeda vykdyti papildomą veiklą, kuria prisideda prie sektoriaus plėtos, ir be pagalbos ji šios veiklos nebūtų vykdžiusi arba būtų ją vykdžiusi mažesniu mastu ar kitaip. Tačiau pagalba negali būti subsidijuojamos veiklos išlaidos, kurias įmonė būtų patyrusi bet kuriuo atveju, ir negali būti kompensuojama įprasta ekonominės veiklos verslo rizika.

- (43) Jei Sąjungos teisės aktuose arba šiose gairėse nėra numatyta aiškių išimčių, tiesiog įmonių finansinei padėčiai gerinti skirtos ir niekaip žvejybos ir akvakultūros sektoriaus plėtros neskatinančios vienašalės valstybės pagalbos priemonės, ypač tos, kurios grindžiamos tik kaina, kiekiu, gamybos vienetu arba gamybos priemonių vienetu, yra laikomos veiklos pagalba, kuri yra nesuderinama su vidaus rinka. Be to, tikėtina, kad tokia pagalba dėl savo pobūdžio kliudytų vidaus rinkos organizavimo reguliavimo mechanizmams.
- (44) Veiklos pagalba ir pagalba, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas laikytis privalomųjų standartų, iš esmės yra nesuderinamos su vidaus rinka, išskyrus atvejus, kai Sąjungos teisės aktuose ar šiose gairėse yra aiškiai numatytos išimtys, ir kitus tinkamai pagrįstus atvejus.
- (45) Pagalba, suteikta pagal šių gairių II dalies 1 skyrių, ir [NEW FIBER] 46 straipsnyje nurodyta pagalba turėtų būti tik siekiama padėti žvejybos ir akvakultūros sektoriuose veiklą vykdančioms įmonėms, kurios patiria įvairių sunkumų, nors jau ėmėsi pagrįstų pastangų kuo labiau sumažinti tokią riziką. Valstybės pagalba neturėtų skatinti įmonių be reikalo rizikuoti. Žvejybos ir akvakultūros sektoriuose veiklą vykdančios įmonės privalo pačios atsakyti už neapgalvoto gamybos metodų ar produktų pasirinkimo pasekmes.
- (46) Dėl (42) punkte paaiškintų priežasčių Komisija mano, kad pagalba neturi skatinamojo poveikio jos gavėjui, jeigu su konkrečiu projektu ar veikla susijęs darbas jau buvo pradėtas anksčiau, nei pagalbos gavėjas nacionalinėms valdžios institucijoms pateikė pagalbos paraišką.
- (47) Pagalbos paraiškoje turi būti nurodyta bent ši informacija: pareiškėjo vardas, pavardė arba pavadinimas, įmonės dydis, projekto ar veiklos apibūdinimas (įskaitant projekto ar veiklos vykdymo vietą, pradžios ir pabaigos datas), projektui ar veiklai reikalinga pagalbos suma ir tinkamos finansuoti išlaidos.
- (48) Be to, didelės įmonės paraiškoje turi apibūdinti padėtį, kuri susiklostytų be pagalbos – vadinamąjį priešingos padėties scenarijų arba alternatyvų projektą ar veiklą, ir pateikti dokumentus, kuriais įrodomas paraiškoje apibūdintas priešingos padėties scenarijus. Šis reikalavimas netaikomas savivaldybėms, kurios yra savarankiškos vietos institucijos, kurių metinis biudžetas mažesnis nei 10 mln. EUR ir kurių teritorijoje gyvena mažiau kaip 5 000 gyventojų.
- (49) Gavusi paraišką pagalbą teikianti institucija turi patikrinti, ar priešingos padėties scenarijus yra įtikinamas, ir patvirtinti, kad pagalba daro būtiną skatinamąjį poveikį. Priešingos padėties scenarijus laikomas įtikinamu, jei jis tikroviškas ir susijęs su sprendimo priėmimo veiksniais, vyraujančiais tuo metu, kai pagalbos gavėjas priima sprendimą dėl atitinkamo projekto ar veiklos.
- (50) Nukrypstant nuo (46)–(47) punktų, MVĮ skiriama pagalba, kurią sudaro mokesčių lengvatos, laikoma turinčia skatinamąjį poveikį, jei taikant pagalbos schemą sukuriami teisė gauti pagalbą pagal objektyvius kriterijus, toliau nepaliekant valstybei narei teisės spręsti savo nuožiūra, ir jei pagalbos schema patvirtinta ir galioja prieš pradėdant vykdyti su remiamu projektu ar veikla susijusius darbus. Šis reikalavimas netaikomas fiskalinių teisių perėmimo schemų atveju, jeigu veiklai jau buvo taikomos ankstesnės schemos, kurias sudaro mokesčių lengvatos.
- (51) Kompensacinio pobūdžio pagalba, kaip antai nurodyta II dalies 1 skyriaus 1.1, 1.2 ir 1.3 skirsniuose, pagalba, kuri atitinka II dalies 2 skyriaus 2.1 ir 2.2 skirsniuose nustatytas sąlygas, ir saugomų gyvūnų padarytos žalos kompensavimo pagalba,

nurodyta [NEW FIBER] 46 straipsnyje, neprivalo turėti skatinamojo poveikio arba laikoma jį turinčia.

*Papildomos sąlygos, taikomos investicinei pagalbai, apie kurią būtina pranešti atskirai*

- (52) Investicinei pagalbai, apie kurią būtina pranešti atskirai, taikomi ne tik atitinkamai (42) ir (45)–(50) punktuose nurodyti reikalavimai – valstybė narė dar turi pateikti aiškių įrodymų, kad pagalba iš tikrųjų turi poveikį renkantis investiciją. Kad būtų galima atlikti išsamų vertinimą, valstybė narė turi pateikti ne tik informaciją apie remiamą projektą, bet ir išsamiai apibūdinti priešingos padėties scenarijų, t. y. kai gavėjui pagalbos neskiria jokia valdžios institucija.
- (53) Valstybių narių prašoma remtis autentiškais ir oficialiais įmonės valdybos dokumentais, rizikos vertinimais, įskaitant su vieta susijusios rizikos vertinimą, finansinėmis ataskaitomis, vidaus verslo planais, ekspertų nuomonėmis ir kitais su vertinamu investiciniu projektu susijusiais tyrimais. Tie dokumentai turi būti to paties laikotarpio kaip ir sprendimo dėl investicijos ar jos vietos priėmimo procesas. Įrodyti skatinamąjį poveikį valstybėms narėms gali padėti dokumentai, kuriuose pateikiama informacija apie paklausos prognozes, išlaidų prognozes, finansines prognozes, investicijų komitetui pateikti dokumentai, kuriuose išsamiai nagrinėjami skirtingi investavimo scenarijai, arba finansų institucijoms pateikti dokumentai.
- (54) Atsižvelgiant į minėtus dalykus, pelningumo lygį galima įvertinti taikant metodus, kurie paprastai naudojami konkrečiame sektoriuje ir kurie gali apimti projekto grynosios dabartinės vertės (GDV)<sup>29</sup>, vidinės grąžos normos (VGN)<sup>30</sup> arba vidutinės panaudoto kapitalo grąžos (PKG) vertinimo metodus. Projekto pelningumas turi būti lyginamas su įprastomis grąžos normomis, kurias pagalbos gavėjas taiko kitiems panašaus pobūdžio investiciniams projektams. Jei šių normų nėra, projekto pelningumas turi būti lyginamas su visos įmonės kapitalo kaina ar atitinkamame sektoriuje įprastai taikomomis grąžos normomis.
- (55) Jeigu konkretus priešingos padėties scenarijus nėra žinomas, skatinamasis poveikis gali būti numanomas, kai yra finansavimo trūkumas, t. y. kai, remiantis *ex ante* verslo planu, investicinės išlaidos viršija investicijos tikėtino veiklos pelno GDV.
- (56) Jeigu pagalba, kuria skatinamos papildomos investicijos, nepakeičia pagalbos gavėjo elgesio, ji neturi teigiamo poveikio atitinkamo sektoriaus plėtrai. Todėl pagalba nebus laikoma suderinama su vidaus rinka, jei paaiškėja, kad tos pačios investicijos vis tiek būtų atliekamos ir be pagalbos.

---

<sup>29</sup> Projekto grynoji dabartinė vertė (GDV) – iki dabartinės vertės diskontuotų (paprastai naudojant kapitalo kainą) teigiamų ir neigiamų pinigų srautų skirtumas investicijos gyvavimo laikotarpiu.

<sup>30</sup> Vidinė grąžos norma (VGN) grindžiama ne buhalteriniu pelnu per atitinkamus metus, o būsimais pinigų srautais, kuriuos investuotojas tikisi gauti per visą investicijos gyvavimo laikotarpį. Ji nustatoma kaip diskonto norma, kurios grynujų pinigų srautų grynoji dabartinė vertė lygi nuliui.

### *3.1.3. Reikalavimas nepažeisti atitinkamų Sąjungos teisės nuostatų ir bendrųjų principų*

- (57) Jei valstybės pagalbos priemonė, su ja susijusios sąlygos, įskaitant jos finansavimo metodą tais atvejais, kai jis yra neatskiriama tokios priemonės dalis, arba ja finansuojama veikla pažeidžia atitinkamą ES teisę, pagalba negali būti pripažįstama suderinama su vidaus rinka<sup>31</sup>.
- (58) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad kiekvienas paramos pagal valstybės pagalbos priemonę gavėjas laikytųsi BŽP taisyklių.
- (59) Pagalbos paraiška arba, jei paraiškos nereikalaujama, lygiavertis dokumentas turi būti laikomi nepriimtinais, jeigu Reglamento (ES) 2021/1139 11 straipsnio 1 dalyje nurodyta kompetentinga institucija nustatė, kad atitinkamas veiklos vykdytojas padarė vieną arba daugiau toje dalyje nurodytų pažeidimų arba nusikalstamų veikų arba sukčiavo, kaip nurodyta to reglamento 11 straipsnio 3 dalyje. Laikotarpiai, kuriais paraiška arba lygiavertis dokumentas laikomi nepriimtinais, nustatomi deleguotuosiuose aktuose, priimtuose remiantis to reglamento 11 straipsnio 4 dalimi. Šis principas netaikomas pagalbai, kuri atitinka šių gairių II dalies 1 skyriaus 1.1, 1.2 ir 1.3 skirsniuose nustatytas specialiąsias sąlygas.
- (60) Kiekviena įmonė, pateikusi pagalbos paraišką arba, jei paraiškos nereikalaujama, lygiavertį dokumentą, turi laikytis BŽP taisyklių visą projekto įgyvendinimo laikotarpį ir penkerius metus po galutinio mokėjimo pagalbos gavėjui. Pagalbos priemonėse turi būti aiškiai numatoma, kad pagalbos gavėjas ar gavėjai tais laikotarpiais turi laikytis BŽP taisyklių. Jeigu kompetentinga institucija nustato, kad pagalbos gavėjas tais laikotarpiais padarė vieną ar daugiau Reglamento (ES) 2021/1139 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų pažeidimų, ir todėl pagalbos paraiška tapo nepriimtina, jis turi grąžinti pagalbos sumą. Šis principas netaikomas pagalbai, kuri atitinka šių gairių II dalies 1 skyriaus 1.1 skirsnyje nustatytas specialiąsias sąlygas.
- (61) Pagalba nebus teikiama veiklai, kuri yra lygiavertė Reglamento (ES) 2021/1139 13 straipsnyje nurodytiems netinkamiems finansuoti veiksams, išskyrus atvejus, kai šiose gairėse nurodyta kitaip.

### **3.2. Antroji sąlyga: pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui**

- (62) Pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, bet tik „jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui“.
- (63) Šiame skirsnyje nustatytas Komisijos naudojimosi jai suteikta diskrecija atliekant vertinimą pagal (35) punkto b papunktyje nurodytą antrą suderinamumo vertinimo sąlygą metodus.

---

<sup>31</sup> Žr., pavyzdžiui, sprendimo Byloje C-156/98 Vokietija prieš Komisiją, EU:C:2000:467, 78 punktą; sprendimo Byloje C-333/07 *Société Régie Networks* prieš *Rhône-Alpes Bourgogne*, EU:C:2008:764, 94–116 punktus; sprendimo Byloje C-594/18 P Austrija prieš Komisiją, EU:C:2020:742, 44 punktą; sprendimo Byloje C-67/09 P, *Nuova Agricast* prieš *Commission*, EU:C:2010:607, 51 punktą.

- (64) Bet kokia pagalbos priemonė dėl savo pobūdžio iškreipia konkurenciją ir daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Tačiau, siekdama nustatyti, ar pagalbos iškreipiamasis poveikis yra apribotas iki minimumo, Komisija tikrins, ar pagalba yra būtina, tinkama, proporcinga ir skaidri.
- (65) Tuomet Komisija įvertins konkrečios pagalbos iškreipiamąjį poveikį konkurencijai ir prekybos sąlygoms. Paskui ji palygins teigiamą pagalbos poveikį su neigiamu jos poveikiu konkurencijai ir prekybai. Jei teigiamas poveikis yra didesnis už neigiamą, Komisija paskelbs, kad pagalba yra suderinama su vidaus rinka.
- (66) Pagalbos atitiktis šio skyriaus 3.2.1–3.2.6 skirsniuose nustatytoms sąlygoms turi būti vertinama atsižvelgiant į konkrečias BŽP taisykles ir taisykles, kuriomis grindžiamas EJRŽAF.

### *3.2.1. Valstybės intervencijos būtinybė*

- (67) Siekiant įvertinti, ar valstybės pagalba yra būtina numatytam rezultatui pasiekti, pirmiausia reikia nustatyti problemą. Valstybės pagalba turi būti skiriama tuo atveju, kai pagalba galima iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to negali padaryti rinka, pavyzdžiui, pašalinant rinkos nepakankamumą atitinkamos veiklos ar investicijų, kurioms skiriama pagalba, atžvilgiu.
- (68) Valstybės pagalba tam tikromis sąlygomis iš tiesų gali padėti išspręsti rinkos nepakankamumo problemą ir taip paskatinti efektyvų rinkų veikimą ir padidinti konkurencingumą.
- (69) Taikant šias gaires, Komisija laiko, kad pagalbos, kuri tenkina šių gairių II dalies 1 skyriaus 1.1, 1.2 ir 1.3 skirsniuose, II dalies 2 skyriaus 2.2 skirsnyje ir I dalies 2 skyriaus 2.3 skirsnyje išdėstytas specialiąsias sąlygas, atveju rinka be valstybės intervencijos numatytų tikslų įgyvendinimo neužtikrina. Todėl tokia pagalba bus laikoma būtina.

### *3.2.2 Pagalbos tinkamumas*

- (70) Siūloma pagalba turi būti tinkama politikos priemonė, kuri skatina ekonominės veiklos plėtrą. Pagalba nebus laikoma suderinama su vidaus rinka, jei tą patį teigiamą indėlį siekiant BŽP tikslų galima pasiekti kitomis mažesnę iškraipomąjį poveikį turinčiomis politikos priemonėmis ar pagalbos rūšimis. Gali būti kitų tinkamesnių priemonių tiems tikslams siekti, pavyzdžiui, reguliavimas, rinka grindžiamos priemonės, infrastruktūros plėtojimas ir verslo sąlygų gerinimas.
- (71) Komisija mano, kad pagalba, tenkinanti II dalies 1 skyriaus 1.1, 1.2 ir 1.3 skirsniuose, II dalies 2 skyriaus 2.2 skirsnyje ir I dalies 2 skyriaus 2.3 skirsnyje nustatytas specialiąsias sąlygas, yra tinkama politikos priemonė. Pagalbos priemonė, kuri yra tos pačios rūšies kaip ir veiksmas, tinkamas finansuoti pagal Reglamentą (ES) 2021/1139, laikoma tinkama, jei ji atitinka atitinkamas to reglamento nuostatas.
- (72) Visais kitais atvejais valstybė narė turi įrodyti, kad nėra kitų mažesnę iškreipiamąjį poveikį turinčių politikos priemonių.

### *Įvairių formų pagalbos tinkamumas*

- (73) Pagalba gali būti teikiama įvairiomis formomis. Vis dėlto valstybė narė turėtų užtikrinti, kad pagalba būtų teikiama tokia forma, kad prekybos ir konkurencijos iškreipymo tikimybė būtų kuo mažesnė.
- (74) Komisija mano, kad pagalba, suteikta šiose gairėse numatyta forma arba taikant atitinkamą EJRŽAF intervenciją pagal Reglamentą (ES) 2021/1139, yra tinkama pagalbos forma.
- (75) Jei pagalbos forma yra tokia, kad pagalba suteikiamas tiesioginis piniginis pranašumas (pvz., skiriamos tiesioginės dotacijos, atleidžiama nuo mokesčių, socialinio draudimo ar kitų privalomųjų įmokų arba jie sumažinami), valstybė narė turi pagrįsti, kodėl yra mažiau tikslinga teikti pagalbą kitomis, galbūt mažesnę iškreipiamąjį poveikį turinčiomis formomis, tokiomis kaip grąžintini avansai arba skolos ar nuosavo kapitalo priemonėmis pagrįsta pagalba (pvz., lengvatinės paskolos ar palūkanų subsidijos, valstybės garantijos ar kiti kapitalo suteikimo palankiomis sąlygomis būdai).
- (76) Pagalbos suderinamumo su vidaus rinka vertinimas nedaro poveikio taikytinoms viešųjų pirkimų taisyklėms ir skaidrumo, atvirumo bei nediskriminavimo principams, kuriais grindžiamas paslaugų teikėjo atrankos procesas.

### *3.2.3. Pagalbos proporcingumas*

- (77) Pagalba, teikiama žvejybos ir akvakultūros sektoriuje, laikoma proporcinga, jei vienam gavėjui teikiamos pagalbos suma neviršija mažiausios sumos, būtinos veiklai, kuriai skiriama pagalba, vykdyti.

### *Didžiausias pagalbos intensyvumas ir didžiausios pagalbos sumos*

- (78) Kad pagalba būtų pripažinta proporcinga, Komisijos manymu, pagalbos suma paprastai neturėtų viršyti tinkamų finansuoti išlaidų sumos.
- (79) Siekiant užtikrinti nuspėjamumą ir vienodas sąlygas, šiose gairėse numatyta taikyti didžiausią pagalbos intensyvumą.
- (80) Jei tinkamos finansuoti išlaidos apskaičiuojamos tinkamai ir neviršijamos šių gairių II dalies 1 ir 2 skyrių skirsniuose numatytos didžiausios pagalbos intensyvumo vertės ar didžiausios pagalbos sumos, laikoma, kad atitiktis proporcingumo kriterijui užtikrinta.
- (81) Pagalbos priemonė, kuri yra tos pačios rūšies kaip ir veiksmas, tinkamas finansuoti pagal Reglamentą (ES) 2021/1139, laikoma, kad pagalbos proporcingumo principo laikomasi, jeigu pagalbos suma neviršija didžiausio taikytino viešosios pagalbos intensyvumo, nustatyto Reglamento (ES) 2021/1139 41 straipsnio 1–4 dalyse ir III priede.
- (82) Didžiausią pagalbos intensyvumą ir pagalbos sumą pagalbą teikianti institucija turi apskaičiuoti ją skirdama. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti patvirtinamos dokumentais, kurie turėtų būti aiškūs, tikslūs ir naujausi. Apskaičiuojant pagalbos intensyvumą arba pagalbos sumą ir tinkamas finansuoti išlaidas visi naudojami skaičiai turi būti imami prieš bet kokią mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą.

- (83) Pagalba neteikiama pridėtinės vertės mokesčiui (PVM) kompensuoti, išskyrus atvejus, kai to mokesčio neįmanoma susigrąžinti pagal nacionalinius PVM reglamentuojančius teisės aktus.
- (84) Jeigu pagalba teikiama ne dotacijos forma, pagalbos suma atitinka pagalbos bendrąjį subsidijos ekvivalentą.
- (85) Keliais dalinėmis išmokomis mokama pagalba diskontuojama iki jos vertės pagalbos suteikimo metu. Tinkamos finansuoti išlaidos diskontuojamos iki jų vertės pagalbos suteikimo momentu. Palūkanų norma, kuri turi būti naudojama diskontuojant, yra pagalbos suteikimo dieną taikoma diskonto norma.
- (86) Kai pagalbą sudaro mokesčių lengvatos, pagalbos dalys diskontuojamos remiantis diskonto normomis, taikomomis įvairių mokesčių lengvatos įsigaliojimo metu.
- (87) Išskyrus II dalies 1 skyrių, pagalba gali būti teikiama naudojant šiuos supaprastinto išlaidų apmokėjimo būdus:
- (a) pagal vieneto įkainius;
  - (b) fiksuotosiomis sumomis;
  - (c) finansavimą taikant fiksuotąją normą.
- (88) Pagalbos suma turi būti nustatoma vienu iš šių būdų:
- (a) sąžiningu, teisingu ir patikrinamu skaičiavimo metodu, pagrįstu:
    - i) statistiniais duomenimis, kita objektyvia informacija arba ekspertų vertinimu arba
    - ii) patikrintais ankstesniais atskirų paramos gavėjų duomenimis, arba
    - iii) įprasta atskirų paramos gavėjų taikoma išlaidų apskaitos praktika;
  - (b) vadovaujantis taisyklėmis dėl atitinkamų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų, taikytinų pagal Sąjungos politiką panašaus pobūdžio veiksmo atžvilgiu, taikymo.
- (89) ES lėšomis bendrai finansuojamų priemonių atveju tinkamų finansuoti išlaidų sumos gali būti apskaičiuojamos remiantis supaprastinto išlaidų apmokėjimo būdais, numatytais Reglamente (ES) 2021/1060.
- (90) Komisija, vertindama pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, atsižvelgs į bet kokią įsigytą draudimą arba draudimą, kurį pagalbos gavėjas būtų galėjęs įsigyti. Kai pagalba skiriama siekiant atitaisyti nepalankių oro sąlygų ir pavojingų meteorologinių reiškinių padarytą žalą, taip siekiant išvengti konkurencijos iškreipimo pavojaus, didžiausio intensyvumo pagalba turėtų būti skiriama tik tai įmonei, kuri negali apsidrausti nuo tokių nuostolių. Todėl, siekiant toliau gerinti rizikos valdymą, pagalbos gavėjus būtina skatinti sudaryti draudimo sutartis visais atvejais, kai tai įmanoma.

*Papildomos sąlygos, taikomos investicinei pagalbai, apie kurią būtina pranešti atskirai, ir investicinei pagalbai didelėms įmonėms, teikiamai pagal schemas, apie kurias pranešama*

- (91) Paprastai kad investicinė pagalba, apie kurią būtina pranešti atskirai, būtų laikoma apribota iki minimumo, pagalbos suma turi sutapti su grynosiomis papildomomis išlaidomis, patiriamomis įgyvendinant investiciją atitinkamoje vietovėje, palyginti

su priešingos padėties scenarijumi, jei pagalba nebūtų skirta<sup>32</sup>, o didžiausias pagalbos intensyvumas yra viršutinė riba. Atitinkamai, jeigu investicinė pagalba skiriama didelėms įmonėms pagal schemas, apie kurias pranešama, valstybės narės privalo užtikrinti, kad pagalbos suma būtų apribota iki minimumo, remiantis grynujų papildomų išlaidų metodu, o didžiausias pagalbos intensyvumas yra viršutinė riba.

- (92) Pagalbos suma neturėtų viršyti minimumo, būtino pakankamam projekto pelningumui užtikrinti, pvz., dėl tos pagalbos vidinė gražos norma (VGN) neturėtų būti didesnė už įprastas gražos normas, kurias atitinkama įmonė taiko kituose panašaus pobūdžio investiciniuose projektuose, arba, kai informacijos apie tokias normas neturima, VGN neturėtų būti didesnė už visos įmonės kapitalo kainą ar už gražos normas, įprastai taikomas atitinkamame sektoriuje.
- (93) Jei pagal schemas, apie kurias pranešama, teikiama investicinė pagalba didelėms įmonėms, valstybės narės turi užtikrinti, kad pagalbos suma atitiktų grynąsias papildomas išlaidas, patiriamas įgyvendinant investiciją atitinkamoje vietovėje, palyginti su priešingos padėties scenarijumi, jei pagalba nebūtų skirta. Turi būti naudojamas (92) punkte apibūdintas metodas, kartu taikant didžiausią pagalbos intensyvumą kaip viršutinę ribą.
- (94) Komisija patikrins, ar investicinės pagalbos, apie kurią būtina pranešti atskirai, suma neviršija minimumo, būtino pakankamam projekto pelningumui užtikrinti, kaip nurodyta (92) punkte. Skaiciavimus, naudojamus skatinamajam poveikiui nustatyti, taip pat galima taikyti pagalbos proporcingumui įvertinti. Valstybė narė turi įrodyti pagalbos proporcingumą remdamasi (53) punkte nurodytais dokumentais.
- (95) Šios papildomos (91)–(94) punktuose nustatytos sąlygos netaikomos savivaldybėms, kurios yra savarankiškos vietos institucijos, kurių metinis biudžetas mažesnis nei 10 mln. EUR ir kurių teritorijoje gyvena mažiau kaip 5 000 gyventojų, kaip nurodyta (48) punkte.

#### *Pagalbos sumavimas*

- (96) Pagalba gali būti skiriama pagal kelias schemas tuo pačiu metu arba sumuojama su *ad hoc* pagalba, jeigu bendra veiklai ar projektui skirtos valstybės pagalbos suma neviršija šiose gairėse nustatyto pagalbos intensyvumo ir sumos.
- (97) Pagalba, kurios tinkamas finansuoti išlaidas galima nustatyti, gali būti sumuojama su kita valstybės pagalba, jeigu tos pagalbos priemonės susijusios su skirtingomis finansuoti tinkamomis išlaidomis. Pagalba, kurios tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, gali būti sumuojama su kita valstybės pagalba tų pačių tinkamų finansuoti išlaidų atžvilgiu, kurios iš dalies arba visiškai sutampa – tik jei taip susumavus neviršijamas pagal šias gaires tokios kategorijos pagalbai taikomas didžiausias pagalbos intensyvumas ar pagalbos suma.
- (98) Pagalba, kurios pagal šias gaires tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, gali būti sumuojama su kita valstybės pagalbos priemone, kurios tinkamas

---

<sup>32</sup> Lyginant priešingos padėties scenarijus, pagalbą reikia diskontuoti taikant tokį pat koeficientą, kaip pagal atitinkamus investicijų ir priešingos padėties scenarijus.

finansuoti išlaidas galima nustatyti. Pagalba, kuria tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, gali būti sumuojama su kita valstybės pagalba, kuria tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, iki didžiausios atitinkamos bendros finansavimo ribos, nustatytos šiose gairėse ar kitose valstybės pagalbos gairėse, bendrosios išimties reglamente arba Komisijos priimtame sprendime, atsižvelgiant į konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes.

- (99) Žvejybos ir akvakultūros sektoriui skirta valstybės pagalba neturėtų būti sumuojama su išmokomis, nurodytomis Reglamente (ES) 2021/1139, tų pačių tinkamų finansuoti išlaidų atžvilgiu, jeigu taip susumavus pagalbos intensyvumas arba pagalbos suma viršytų šiose gairėse nustatytą pagalbos intensyvumą ar pagalbos sumą.
- (100) Kai Sąjungos finansavimas, kurį centralizuotai valdo Sąjungos institucijos, agentūros, bendrosios įmonės ar kitos įstaigos ir kurio tiesiogiai ar netiesiogiai nekontroliuoja valstybė narė, yra derinamas su valstybės pagalba, nustatant, ar laikomasi pranešimo ribų ir didžiausio pagalbos intensyvumo ir sumų, bus atsižvelgiama tik į pastarąjį elementą su sąlyga, kad suteikto viešojo finansavimo, susijusio su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, visa suma neviršija palankiausios finansavimo normos (-ų), nustatytos (-ų) taikomose Sąjungos teisės taisyklėse.
- (101) Pagalba, kuri yra leidžiama pagal šias gaires, neturėtų būti sumuojama su *de minimis* pagalba siekiant kompensuoti tas pačias tinkamas finansuoti išlaidas, jeigu taip susumavus pagalbos intensyvumas arba pagalbos suma viršytų šiose gairėse nustatytą pagalbos intensyvumą ar pagalbos sumą.

#### 3.2.4. Skaidrumas

- (102) Valstybės narės privalo užtikrinti, kad Komisijos tvarkomame Suteiktos valstybės pagalbos skaidrumo modulyje<sup>33</sup> arba išsamioje valstybės pagalbos svetainėje nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu būtų skelbiama ši informacija:
  - (a) visas pagalbos schemos ir jos įgyvendinimo nuostatų tekstas arba individualios pagalbos teisinis pagrindas ar nuoroda į jį;
  - (b) pagalbą teikiančios institucijos (-ų) pavadinimas (-ai);
  - (c) atskirų pagalbos gavėjų tapatybė, kiekvienam gavėjui suteiktos pagalbos forma ir suma, suteikimo data, įmonės rūšis (MVI / didelė įmonė), regionas, kuriame pagalbos gavėjas yra įsikūręs (NUTS II lygmeniu), ir pagrindinis ekonomikos sektorius, kuriame pagalbos gavėjas vykdo veiklą (NACE grupės lygmeniu). Šis reikalavimas gali būti netaikomas individualiai pagalbai, kuri neviršija 10 000 EUR<sup>34</sup>.

<sup>33</sup> Vieša paieška valstybės pagalbos skaidrumo duomenų bazėje adresu <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=lt>

<sup>34</sup> Ši 10 000 EUR riba atitinka [NEW FIBER] 9 straipsnyje nustatytą ribą, kurią viršijus taikomas reikalavimas skelbti informaciją. Šiose gairėse tikslinga nustatyti tokią pačią kaip tame reglamente ribą, kad būtų užtikrintas įvairių žvejybos ir akvakultūros sektoriui taikomų valstybės pagalbos priemonių tarpusavio derėjimas. Dėl asmens duomenų apsaugos, kuriai gali kilti pavojus, pasakytina, kad reikalavimas skelbti informaciją apie 10 000 EUR viršijančią individualią pagalbą yra proporcingas

- (103) Mokesčių lengvatų pavidalo pagalbos schemų atveju informacija apie atskiras pagalbos sumas gali būti teikiama tokiais intervalais (mln. EUR): 0,03–0,5; daugiau kaip 0,5–1; daugiau kaip 1–2; daugiau kaip 2.
- (104) Tokia informacija turi būti skelbiama priėmus sprendimą teikti pagalbą; ji turi būti saugoma mažiausiai 10 metų ir be apribojimų prieinama plačiai visuomenei<sup>35</sup>.
- (105) Siekdamos skaidrumo, valstybės narės turi teikti ataskaitas ir atlikti peržiūrą, kaip reikalaujama III dalies 4 skirsnyje.

### 3.2.5. *Nederamas neigiamas poveikis konkurencijai ir prekybai*

- (106) Pagalba žvejybos ir akvakultūros sektoriui gali iškraipyti produktų rinkas. Kad pagalba būtų suderinama su vidaus rinka, neigiamas pagalbos poveikis (konkurencijos iškraipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai) turi būti kuo labiau sumažintas arba jo turi būti išvengta. Komisija laikosi nuomonės, kad iš principo, jei pagalba tenkina II dalies 1 skyriaus 1.1, 1.2 ir 1.3 skirsniuose bei 2 skyriaus 2.2 skirsnyje ir I dalies 2 skyriaus 2.3 skirsnyje nustatytas specialiąsias sąlygas, neigiamas poveikis konkurencijai ir prekybai yra apribotas iki minimumo.
- (107) Valstybės narės turėtų pateikti įrodymų, pagal kuriuos Komisija galėtų nustatyti atitinkamą (-as) produkto rinką (-as), t. y. rinką (-as), kuriai (-ioms) turi įtakos pasikeitęs pagalbos gavėjo elgesys. Vertinant pagalbos priemonės neigiamą poveikį, konkurencijos iškraipymo tyrime daugiausia dėmesio bus skiriama numatomam pagalbos poveikiui įmonių konkurencijai atitinkamoje (-ose) žvejybos ir akvakultūros sektoriaus produktų rinkoje (-ose)<sup>36</sup>.
- (108) Visų pirma, jei pagalba tikslinga, proporcinga ir neviršija grynujų papildomų išlaidų, neigiamas pagalbos poveikis sušvelninamas, o pavojus, kad pagalba nederamai iškreips konkurenciją, bus mažesnis. Antra, Komisija nustato didžiausią pagalbos intensyvumą arba pagalbos sumą. Taip siekiama užtikrinti, kad valstybės pagalba nebūtų naudojama projektams, jei pagalbos sumos ir tinkamų finansuoti išlaidų santykis labai didelis ir yra ypač didelė tikimybė, kad pagalba iškreips konkurenciją. Paprastai kuo didesnis gali būti teigiamas remiamo projekto poveikis ir kuo didesnis tikėtinas pagalbos poreikis, tuo aukštesnė bus pagalbos intensyvumo riba.
- (109) Tačiau net jei pagalba būtina ir proporcinga, suteikus pagalbą pagalbos gavėjų elgesys gali pasikeisti taip, kad bus iškreipta konkurencija. Tai labiau tikėtina žvejybos ir akvakultūros sektoriuje, kuris skiriasi nuo kitų rinkų dėl specifinės

---

teisėtam tikslui, kurio šiuo reikalavimu siekiama, visų pirma turint omenyje viešųjų lėšų naudojimo skaidrumą.

<sup>35</sup> Ši informacija turi būti skelbiama per šešis mėnesius nuo pagalbos suteikimo dienos (arba mokesčių lengvatų pavidalo pagalbos atveju – per vienus metus nuo mokesčių deklaracijos dienos). Valstybės narės privalės užtikrinti, kad neteisėtos pagalbos atveju ši informacija būtų paskelbta *ex post* per šešis mėnesius nuo Komisijos sprendimo datos. Informacija turi būti teikiama tokiu formatu, kad būtų galima atlikti duomenų paiešką, juos gauti ir nesunkiai skelbti internete, pavyzdžiui, CSV arba XML formatu.

<sup>36</sup> Pagalba gali padaryti poveikį kelioms rinkoms, nes pagalbos poveikis negali apsiriboti tik rinka, kurioje vykdoma remiama veikla; kitos su ta rinka susijusios rinkos gali būti paveiktos dėl to, kad yra gamintojų rinkos, vartotojų rinkos, arba minėtą rinką papildančios rinkos, arba dėl to, kad pagalbos gavėjas jau vykdo jose veiklą arba gali pradėti vykdyti veiklą artimiausiu metu.

struktūros, kuriai būdinga tai, kad veiklą vykdo daug mažų įmonių. Tokiose rinkose konkurencijos iškraipymo pavojus yra didelis net kai skiriamos nedidelės pagalbos sumos.

- (110) Kai kuriais atvejais neigiamas poveikis akivaizdžiai nusveria teigiamą poveikį, tuomet pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka. Visų pirma, remiantis SESV įtvirtintais bendraisiais principais, valstybės pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, jeigu pagalba yra diskriminacinė tokiu mastu, kurio negalima pateisinti valstybės pagalbos pobūdžiu. Todėl, kaip paaiškinta I dalies 3 skyriaus 3.1.3 skirsnyje, Komisija neskelbs priemonės suderinama su vidaus rinka, jeigu tokia priemone arba su ja susijusiomis sąlygomis pažeidžiama atitinkama Sąjungos teisė. Tai ypač pasakytina apie pagalbą, kuri teikiama su sąlyga, kad pagalbos gavėjas naudoja nacionalinius produktus arba paslaugas, taip pat apie pagalbą, kuria ribojamos pagalbos gavėjų galimybės naudoti mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų rezultatus kitose valstybėse narėse.
- (111) Komisija nepatvirtins pagalbos su eksportu į trečiąsias šalis ar valstybes nares susijusiai veiklai, kuri bus tiesiogiai susijusi su eksportuojamu kiekiu; pagalbos, skiriamos, jei vietos prekėms teikiama pirmenybė prieš importuotas prekes; pagalbos paskirstymo tinklui diegti ir eksploatuoti arba kitoms su eksporto veikla susijusioms išlaidoms. Pagalba, kuria kompensuojamos dalyvavimo prekybos mugėse arba tyrimų ar konsultavimo paslaugų, kurių reikia teikiant naują arba esamą produktą naujai rinkai, išlaidos, iš esmės nėra laikoma eksporto pagalba.

*Investicinės pagalbos schemas, skirtos žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimui ir prekybai*

- (112) Kadangi investicinė pagalba žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo ir prekybos įmonėms ir kituose sektoriuose (pavyzdžiui, maisto perdirbimo sektoriuje) veikiančioms įmonėms daro panašų iškreipiamąjį poveikį konkurencijai ir prekybai, tiems sektoriams taip pat turėtų būti taikomi bendrieji konkurencijos politikos principai dėl poveikio konkurencijai ir prekybai. Todėl investicinės pagalbos, skirtos žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimui ir prekybai, atveju turi būti laikomasi (113)–(123) punktuose aprašytų sąlygų.
- (113) Investicinės pagalbos schemas turi nesukelti didelių konkurencijos ir prekybos iškraipymų. Visų pirma, net tais atvejais, kai atskiri iškraipymai gali būti laikomi nedideliais (su sąlyga, kad tenkinamos visos investicinės pagalbos sąlygos), bendras tų schemų iškraipomasis poveikis gali tebe būti labai didelis. Gali būti iškraipomos produkcijos rinkos – sukuriami ar padidinami pertekliniai pajėgumai arba kai kurie pagalbos gavėjai įgyja didelę įtaką rinkoje, ją padidina ar išlaiko, darydami neigiamą poveikį dinaminėms paskatoms. Be to, dėl pagalbos, teikiamos pagal investicinės pagalbos schemas, kitos vidaus rinkos sritys gali prarasti didelę dalį ekonominės veiklos. Investicinės pagalbos schemas, skirtos tam tikriems sektoriams, atveju šių iškraipymų rizika dar didesnė.
- (114) Todėl atitinkama valstybė narė turi įrodyti, kad šis neigiamas poveikis bus kuo mažesnis, atsižvelgdama į, pvz., susijusių projektų dydį, atskiras ir bendras pagalbos sumas, numatomas pagalbos gavėjus ir tikslinių sektorių ypatybes. Kad Komisija galėtų įvertinti galimą neigiamą poveikį, atitinkama valstybė narė raginama pateikti poveikio vertinimus ir panašių schemų *ex post* vertinimus.

*Investicinė pagalba, apie kurią būtina pranešti atskirai, skirta žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimui ir prekybai*

- (115) Vertindama neigiamą individualios investicinės pagalbos poveikį Komisija ypatingą dėmesį skiria neigiamam poveikiui, susijusiam su perteklinio pajėgumo susidarymu nuosmukį patiriančiose rinkose, trukdymu trauktis iš rinkos ir didelės įtakos rinkoje koncepcija. Šis neigiamas poveikis apibūdintas (116)–(123) punktuose, jį turi atsverti teigiamas pagalbos poveikis.
- (116) Kad būtų galima nustatyti ir įvertinti galimus konkurencijos ir prekybos iškreipimus, valstybės narės turėtų pateikti įrodymų, pagal kuriuos Komisija galėtų nustatyti atitinkamas produkto rinkas (t. y. produktus, kuriems turės įtakos pasikeitęs pagalbos gavėjo elgesys) ir susijusius konkurentus bei klientus / vartotojus. Atitinkamas produktas paprastai yra produktas, kuris yra investicinio projekto dalykas<sup>37</sup>. Kai projektas yra susijęs su tarpiniu produktu ir didelė produkcijos dalis neparduodama rinkoje, atitinkamas produktas gali būti tolesnės gamybos grandies produktas. Atitinkama produkto rinka apima atitinkamą produktą ir jo pakaitalus, kuriuos tokiais laiko arba vartotojas (dėl produktui būdingų požymių, kainos ar numatytos paskirties), arba gamintojas (dėl gamybos įrangos lankstumo).
- (117) Komisija šiuos galimus iškreipimus įvertins atsižvelgdama į įvairius kriterijus, pvz., atitinkamo produkto rinkos struktūrą, rinkos veiklos rezultatus (nuosmukį patirianti rinka arba auganti rinka), pagalbos gavėjo atrankos procesą, patekimo į rinką ir pasitraukimo iš rinkos kliūtis, produktų diferencijavimą.
- (118) Įmonės nuolatinė priklausomybė nuo valstybės pagalbos galėtų būti požymis, kad ji nėra pajėgi pati atlaikyti konkurencijos arba jai suteikiamas nepagrįstas pranašumas konkurentų atžvilgiu.
- (119) Komisija išskiria du pagrindinius neigiamo poveikio produktų rinkoms šaltinius:
- (a) atvejai, kai labai padidinus pajėgumą jis tampa perteklinis arba jau perteklinis pajėgumas dar labiau padidinamas, ypač nuosmukį patiriančioje rinkoje, ir
  - (b) atvejai, kai pagalbos gavėjas turi didelę įtaką rinkoje.
- (120) Siekdama įvertinti, ar pagalba gali padėti sukurti arba išlaikyti neveiksmingas rinkos struktūras, Komisija atsižvelgs į papildomus gamybos pajėgumus, kurie sukuriami įgyvendinant projektą, ir į tai, ar rinka nepakankamai veiksminga.
- (121) Jei atitinkama rinka auga, paprastai yra mažiau tikėtina, kad pagalba neigiamai paveiks dinamines paskatas ar netinkamai trukdys pasitraukti iš rinkos ar į ją patekti.
- (122) Didesnį susirūpinimą kelia nuosmukį patiriančios rinkos. Šiuo atveju Komisija daro skirtumą tarp atvejų, kai rinka patiria ilgalaikį struktūrinį nuosmukį (t. y. kai ji traukiasi), ir atvejų, kai rinka patiria santykinį nuosmukį (t. y. kai ji tebeauga, tačiau neviršija lyginamojo augimo tempo).

---

<sup>37</sup> Jei investiciniai projektai yra susiję su kelių skirtingų produktų gamyba, turi būti įvertintas kiekvienas produktas.

- (123) Nepakankamas rinkos veiksmingumas paprastai matuojamas pagal EEE bendrąjį vidaus produktą, buvusį trejus metus iki projekto pradžios (lyginamasis rodiklis). Jį taip pat galima išmatuoti remiantis prognozuojamu augimo tempu per kitą trejų–penkerių metų laikotarpį. Rodikliai gali būti: tikėtinas būsimas atitinkamos rinkos augimas, su juo susiję tikėtini pajėgumų naudojimo koeficientai, taip pat tikėtinas su kainomis ir pelno maržomis susijęs pajėgumų padidėjimo poveikis konkurentams.

### *3.2.6. Teigiamo ir neigiamo pagalbos poveikio palyginimas (pusiausvyros tyrimas)*

- (124) Komisija įvertina, ar teigiamas pagalbos poveikis yra didesnis už neigiamą jos poveikį konkurencijai ir prekybos sąlygoms. Komisija daro išvadą, kad pagalba suderinama su vidaus rinka, tik tada, kai teigiamas poveikis yra didesnis už neigiamą.
- (125) Tais atvejais, kai siūloma pagalba tinkamu ir proporcingu būdu nesprenžia aiškiai nustatytos rinkos nepakankamumo problemos, neigiamas iškreipiamasis poveikis konkurencijai greičiausiai nusvers teigiamą pagalbos poveikį, todėl tikėtina, kad Komisija padarys išvadą, jog siūloma pagalba yra nesuderinama su vidaus rinka.
- (126) Kiekvienoje pagalbos priemonėje turi būti nurodoma, kokių BŽP tikslų ji padeda siekti, ir aiškiai parodoma, kaip ji padės siekti tų tikslų nedarydama neigiamo poveikio kitiems BŽP tikslams. Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 2 straipsnyje nustatyti BŽP tikslai, be kita ko, apima siekį užtikrinti, kad žvejybos ir akvakultūros veikla būtų aplinkosaugos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu ir kad jos valdymo būdas derėtų su tikslais gauti ekonominės, socialinės ir su užimtumu susijusios naudos ir su tikslu padėti užtikrinti maisto tiekimą (žr. šių gairių (5) punktą).
- (127) Iš esmės dėl teigiamo poveikio žvejybos ir akvakultūros sektoriaus plėtrai Komisija mano, kad pagalbos, atitinkančios II dalies 1 skyriuje bei 2 skyriaus 2.2 skirsnyje ir I dalies 2 skyriaus 2.3 skirsnyje nustatytas sąlygas, neigiamas poveikis konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai yra minimalus.
- (128) Valstybės pagalbos, kuri yra bendrai finansuojama EJŖŽAF lėšomis arba finansuojama iš Sąjungos biudžeto, atveju Komisija laikys, kad buvo nustatytas atitinkamas teigiamas poveikis.
- (129) Be to, prireikus Komisija gali atsižvelgti į tai, ar siūloma pagalba turi kitą teigiamą poveikį. Jei toks kitas teigiamas poveikis atspindi Sąjungos politikos, pavyzdžiui, Europos žaliojo kurso, strategijos „Nuo ūkio iki stalo“<sup>38</sup>, Žiedinės ekonomikos veiksmų plano<sup>39</sup>, Biologinės įvairovės strategijos<sup>40</sup>, ES veiksmų

<sup>38</sup> Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui: „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM/2020/381 *final*).

<sup>39</sup> Europos Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“ (COM(2020/98 *final*)).

<sup>40</sup> Europos Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM/2020/380 *final*).

plano: „Siekiant nulinės oro, vandens ir dirvožemio taršos“<sup>41</sup>, Prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos<sup>42</sup>, efektyvaus energijos vartojimo politikos ar komunikato dėl Europos skaitmeninės ateities formavimo<sup>43</sup> poveikį, galima daryti prielaidą, kad siūloma pagalba, suderinta su tokia Sąjungos politika, turės tokį platesnį teigiamą poveikį.

- (130) Jei pagalba skirta investicijoms, Komisija ypatingą dėmesį skirs tam, ar veikla yra aplinkosaugos požiūriu tvari, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852<sup>44</sup> 3 straipsnyje, įskaitant tai, ar laikomasi principo „nedaryti reikšmingos žalos“.

## II DALIS

### PAGALBOS KATEGORIJS

#### 1 skyrius

#### PAGALBA, SKIRTA RIZIKOS IR KRIZIŲ VALDYMOI REMTI

##### 1.1. Gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti skirta pagalba

- (131) Komisija laikys, kad gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti skirta pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą, jeigu ji atitinka I dalies 3 skyriuje nustatytus principus ir šiame skirsnyje nustatytas specialiąsias sąlygas.
- (132) SESV 107 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytos „gaivalinės nelaimės“ ir „ypatingi įvykiai“ yra bendrojo draudimo teikti valstybės pagalbą vidaus rinkoje, nustatyto SESV 107 straipsnio 1 dalyje, taikymo išimtis. Todėl Komisija nuosekliai laikosi nuomonės, kad šias sąvokas reikia aiškinti siaurai. Tai patvirtino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas<sup>45</sup>.
- (133) Iki šiol Komisija sutikdavo, kad žvejybos ir akvakultūros sektoriuje gaivalinėmis nelaimėmis gali būti laikomos itin smarkios audros ir potvyniai, ypač potvyniai, kilę upės arba ežero vandenims užliejus krantus. Be to, pagal Reglamentą (ES) Nr. [NEW FIBER] numatyta galimybė taikyti bendrąją išimtį įvykius šių rūšių gaivalinėms nelaimėms: žemės drebėjimams, griūtims, nuošliaužoms, potvyniams, tornadams, uraganams, ugnikalnių išsiveržimams ir natūraliai kilusiems laukinės augmenijos gaisrams.
- (134) Atvejų, kuriuos Komisija pripažįsta ypatingais įvykiais ne žvejybos ir akvakultūros sektoriuje, pavyzdžiai: karai, vidaus neramumai, streikai ir, taikant

<sup>41</sup> Europos Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kuriame sveiką planetą visiems. ES veiksmų planas „Siekiant nulinės oro, vandens ir dirvožemio taršos“ (COM/2021/400 *final*).

<sup>42</sup> Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui: ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija (COM/2013/0216 *final*).

<sup>43</sup> Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos skaitmeninės ateities formavimas“ (COM(2020/67 *final*)).

<sup>44</sup> 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

<sup>45</sup> Žr. sprendimo Byloje C-73/03, Ispanija prieš Komisiją, ECLI:EU:C:2004:711, 36 punktą; sprendimo sujungtose bylose C-346/03 ir C-529/03, *Giuseppe Atzeni and others*, ECLI:EU:C:2006:130, 79 punktą.

tam tikras išlygas bei atsižvelgiant į mastą, didelės pramoninės bei branduolinės avarijos ir gaisrai, kurie padaro didelių nuostolių. Gyvūnų ligų ar augalų kenkėjų protrūkis paprastai nėra laikomas ypatingu įvykiu. Tačiau konkrečiais atvejais žvejybos ir akvakultūros sektoriuje labai plačiai išplitusius naujos gyvūnų ligos protrūkius Komisija pripažįsta ypatingais įvykiais.

- (135) Komisija pasiūlymus skirti pagalbą ir toliau vertins kiekvienu atveju atskirai, remdamasi SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktu, atsižvelgdama į šioje srityje anksčiau įgytą patirtį.
- (136) Pagal šį skirsnį teikiama pagalba papildomai turi atitikti šias sąlygas:
  - (a) valstybės narės kompetentinga institucija oficialiai pripažino, kad įvykis yra gaivalinės nelaimės arba ypatingo įvykio pobūdžio, ir
  - (b) gaivalinę nelaimę arba ypatingą įvykį ir įmonės patirtą žalą sieja tiesioginis priežastinis ryšys.
- (137) Prireikus valstybės narės gali iš anksto nustatyti kriterijus, kuriais remiantis laikoma, kad (136) punkto a papunktyje nurodytas oficialus pripažinimas suteiktas.
- (138) Pagalba turi būti mokama tiesiogiai žalą patyrusiai įmonei arba gamintojų grupei ar organizacijai, kuriai ta įmonė priklauso. Jei pagalba mokama gamintojų grupei ir organizacijai, pagalbos suma neturi viršyti pagalbos sumos, kuri galėtų būti mokama tai įmonei.
- (139) Pagalbos schemos turi būti įdiegiamos per trejus metus po įvykio dienos; pagalba turi būti išmokėta per ketverius metus nuo tos dienos. Konkrečios gaivalinės nelaimės ar ypatingo įvykio atveju Komisija tinkamai pagrįstais atvejais, pavyzdžiui, atsižvelgdama į įvykio pobūdį ir (arba) mastą arba uždelstą ar tęstinę žalą, patvirtins pagalbą, apie kurią pranešta atskirai ir kuria nukrypstama nuo šios taisyklės.
- (140) Kad sudarytų palankias sąlygas imtis skubių krizių valdymo veiksmų, Komisija patvirtins *ex ante* pagrindines pagalbos schemas, kuriomis siekiama kompensuoti itin smarkių audrų, potvynių, žemės drebėjimų, griūčių, nuošliaužų, tornadų, uraganų, ugnikalnių išsiveržimų ir natūraliai kilusių laukinės augmenijos gaisrų padarytą žalą, jeigu bus aiškiai nustatytos tokios pagalbos skyrimo sąlygos. Tokiais atvejais valstybės narės turi laikytis (218) punkte nustatytos pareigos teikti ataskaitas.
- (141) Apie pagalbą, kuria siekiama kompensuoti kitų rūšių gaivalinių nelaimių, nenurodytų (133) punkte, ir ypatingų įvykių padarytus nuostolius, Komisijai turi būti pranešama atskirai.
- (142) Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su žala susijusios išlaidos, kurios yra tiesioginė gaivalinės nelaimės ar ypatingo įvykio pasekmė ir kurias nustato valdžios institucija, pagalbą teikiančios institucijos pripažintas nepriklausomas ekspertas arba draudimo įmonė.
- (143) Žala gali apimti:
  - (a) materialinę žalą turtui (pvz., pastatams, įrangai, mašinoms, atsargoms ir gamybos priemonėms) ir
  - (b) pajamas, prarastas dėl sunaikintos visos arba dalies žvejybos arba akvakultūros produkcijos arba tokių produktų gamybos priemonių.

- (144) Žala turi būti apskaičiuojama atskiro pagalbos gavėjo lygmeniu.
- (145) Materialinės žalos apskaičiavimas turi būti grindžiamas remonto išlaidomis arba turto, kuriam padaryta žala, ekonomine verte prieš gaivalinę nelaimę ar ypatingą įvykį. Apskaičiuota žala neturi viršyti remonto išlaidų arba gaivalinės nelaimės ar ypatingo įvykio nulemtos tikrosios rinkos vertės sumažėjimo, t. y. turto vertės prieš pat gaivalinę nelaimę ar ypatingą įvykį ir jo vertės iš karto po tos nelaimės ar įvykio skirtumo.
- (146) Prarastos pajamos turi būti apskaičiuojamos:
- (a) atimant sumą, gautą padauginus žvejybos ir akvakultūros produktų, pagamintų tais metais, kuriais įvyko gaivalinė nelaimė ar ypatingas įvykis, arba kiekvienais vėlesniais metais, kuriais patiriamas visų gamybos priemonių ar jų dalies sunaikinimo poveikis, kiekį iš tų metų vidutinės pardavimo kainos, iš
  - (b) sumos, gautos padauginus vidutinį metinį žvejybos ir akvakultūros produktų, pagamintų per trejų metų laikotarpį prieš įvykstant gaivalinei nelaimei ar ypatingam įvykiui, kiekį arba trejų metų vidurkį, apskaičiuotą remiantis penkerių metų laikotarpio prieš įvykstant gaivalinei nelaimei ar ypatingam įvykiui duomenimis (išskyrus didžiausią ir mažiausią užregistruotas vertes), iš vidutinės pardavimo kainos.
- (147) Ta suma gali būti padidinta įtraukiant kitas išlaidas, kurias pagalbos gavėjas patyrė dėl gaivalinės nelaimės ar ypatingo įvykio, ir ji turi būti sumažinta atėmus iš jos visas išlaidas, kurios nebuvo patirtos dėl gaivalinės nelaimės ar ypatingo įvykio ir kurias pagalbos gavėjas vis tiek būtų patyręs.
- (148) Komisija gali pritarti kitiems žalos apskaičiavimo metodams, jeigu bus įrodyta, kad jie yra tipiniai, nėra pagrįsti pernelyg dideliais laimikio ar produkcijos kiekiais ir dėl jų taikymo pagalbos gavėjams neskiriama pernelyg didelė kompensacija.
- (149) Pagalba ir bet kokios kitos už žalą gautos išmokos, įskaitant draudimo išmokas, neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

## **1.2. Pagalba nepalankių oro sąlygų ir pavojingų meteorologinių reiškinių padarytai žalai atitaisyti**

- (150) Komisija laikys, kad pagalba nepalankių oro sąlygų ir pavojingų meteorologinių reiškinių padarytai žalai atitaisyti yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jeigu ji atitinka I dalies 3 skyriuje nustatytus principus ir šiame skirsnyje nustatytas specialiąsias sąlygas.
- (151) Pagalba nepalankių oro sąlygų arba pavojingų meteorologinių reiškinių padarytai žalai atitaisyti yra laikoma tinkama priemone padėti įmonėms atsigauti po tokios žalos ir paskatinti ekonominės veiklos plėtrą nedarant neigiamo poveikio prekybos sąlygoms taip, kad tai prieštarautų bendram interesui, jei tenkinamos šiame skirsnyje nustatytos sąlygos.
- (152) Taikydama išimtį, kitaip nei numatyta (150) punkte, Komisija pagalbą, kuri yra tokio paties pobūdžio kaip Reglamento (ES) [NEW FIBER] 20 straipsnyje nurodytos kategorijos pagalba savitarpio pagalbos fondams, vertins remdamasi šių gairių I dalies 2.3 skirsniu.

- (153) Iki šiol Komisija sutikdavo, kad žvejybos ir akvakultūros sektoriuje nepalankiomis oro sąlygomis ir pavojingais meteorologiniais reiškiniais gali būti laikomos audros, itin didelės bangos sukeliantys vėjo gūsiai, nepalaujamas smarkus lietus, potvyniai ir ilgai nekrentanti itin aukšta vandens temperatūra. Be to, pagal Reglamentą (ES) [NEW FIBER] numatyta galimybė taikyti bendrąją išimtį ir šių nepalankių oro sąlygų atveju: šalnų, audrų, krušų, ledėjimo, didelio ir nepalaujamo lietaus ir didelių sausrų.
- (154) Komisija pasiūlymus skirti pagalbą nepalankių oro sąlygų ir pavojingų meteorologinių reiškinų padarytai žalai atitaisyti ir toliau vertins kiekvienu atveju atskirai, atsižvelgdama į šioje srityje anksčiau įgytą patirtį.
- (155) Pagal šį skirsnį teikiama pagalba papildomai turi atitikti šias sąlygas:
- (a) nepalankių oro sąlygų ir pavojingų meteorologinių reiškinų padaryta žala turi sudaryti daugiau kaip 30 proc. vidutinės metinės apyvartos, apskaičiuotos remiantis ankstesnių trejų kalendorinių metų duomenimis arba trejų metų vidurkiu, apskaičiuotu remiantis penkerių metų laikotarpio prieš nepalankias oro sąlygas ir pavojingus meteorologinius reiškinis duomenimis (išskyrus didžiausią ir mažiausią užregistruotas vertes);
  - (b) nepalankias oro sąlygas ir pavojingus meteorologinius reiškinis ir įmonės patirtą žalą turi sieti tiesioginis priežastinis ryšys;
  - (c) jei patiriama nuostolių dėl nepalankių oro sąlygų ir pavojingų meteorologinių reiškinų, kuriems galėtų būti teikiama pagalba iš savitarpio pagalbos fondų, finansuojamų pagal Reglamentą (ES) 2021/1139, valstybė narė turi pagrįsti, kodėl ji ketina skirti pagalbą, o ne finansinę kompensaciją, mokamą iš tokių savitarpio pagalbos fondų.
- (156) Pagalba turi būti mokama tiesiogiai žalą patyrusiai įmonei arba gamintojų grupei ar organizacijai, kuriai ta įmonė priklauso. Jei pagalba mokama gamintojų grupei ar organizacijai, pagalbos suma neturi viršyti pagalbos sumos, kuri galėtų būti mokama tai įmonei.
- (157) Pagalbos schemas, susijusios su nepalankiomis oro sąlygomis ir pavojingais meteorologiniais reiškiniais, turi būti nustatomos per trejus metus nuo įvykio dienos. Pagalba turi būti išmokama per ketverius metus nuo tos dienos.
- (158) Kad sudarytų palankias sąlygas imtis skubių krizių valdymo veiksmų, Komisija leis taikyti *ex ante* pagrindines pagalbos schemas nepalankių oro sąlygų ir pavojingų meteorologinių reiškinų padarytai žalai kompensuoti, jeigu bus aiškiai nustatytos tokios pagalbos skyrimo sąlygos. Tokiais atvejais valstybės narės turi laikytis (218) punkte nustatytos pareigos teikti ataskaitas.
- (159) Apie pagalbą, kuria siekiama kompensuoti kitų rūšių nepalankių oro sąlygų ir pavojingų meteorologinių reiškinų, nenurodytų (153) punkte, padarytus nuostolius, Komisijai turi būti pranešama atskirai.
- (160) Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su žala susijusios išlaidos, kurios yra tiesioginė nepalankių oro sąlygų arba pavojingo meteorologinio reiškinio pasekmė ir kurias nustato valdžios institucija, pagalbą teikiančios institucijos pripažintas nepriklausomas ekspertas arba draudimo įmonė.
- (161) Žala gali apimti:

- (a) materialinę žalą turtui (pvz., pastatams, laivams, įrenginiams, mašinoms, atsargoms ir gamybos priemonėms); ir
  - (b) pajamas, prarastas dėl sunaikintos visos arba dalies žvejybos arba akvakultūros produkcijos arba tokių produktų gamybos priemonių.
- (162) Žala turi būti apskaičiuojama atskiro pagalbos gavėjo lygmeniu.
- (163) Materialinės žalos turtui atveju produkcijos nuostoliai turi sudaryti daugiau kaip 30 proc. vidutinės metinės apyvartos, apskaičiuotos remiantis ankstesnių trejų kalendorinių metų duomenimis arba trejų metų vidurkiu, apskaičiuotu remiantis penkerių metų laikotarpio prieš nepalankias oro sąlygas ar pavojingą meteorologinį reiškinių duomenimis (išskyrus didžiausią ir mažiausią užregistruotas vertes).
- (164) Materialinės žalos apskaičiavimas turi būti grindžiamas remonto išlaidomis arba turto, kuriam padaryta žala, ekonomine verte prieš nepalankias oro sąlygas ar pavojingą meteorologinį reiškinį. Apskaičiuota žala neturi viršyti remonto išlaidų arba nepalankių oro sąlygų ar pavojingo meteorologinio reiškinių nulemtos tikrosios rinkos vertės sumažėjimo, t. y. turto vertės prieš pat nepalankias oro sąlygas ar pavojingą meteorologinį reiškinį ir jo vertės iškart po to reiškinių skirtumo.
- (165) Prarastos pajamos turi būti apskaičiuojamos:
- (a) atimant sumą, gautą padauginus žvejybos ir akvakultūros produktų, pagamintų tais metais, kuriais susidarė nepalankios oro sąlygos ar įvyko pavojingas meteorologinis reiškinys, arba kiekvienais vėlesniais metais, kuriais patiriamas visų gamybos priemonių ar jų dalies sunaikinimo poveikis, kiekį iš tų metų vidutinės pardavimo kainos,  
iš
  - (b) sumos, gautos padauginus vidutinį metinį žvejybos ir akvakultūros produktų, pagamintų per trejų metų laikotarpį prieš susidarant nepalankioms oro sąlygoms ar įvykstant pavojingam meteorologiniam reiškiniui, kiekį arba trejų metų vidurkį, apskaičiuotą remiantis penkerių metų laikotarpio prieš susidarant nepalankioms oro sąlygoms ar įvykstant pavojingam meteorologiniam reiškiniui duomenimis (išskyrus didžiausią ir mažiausią užregistruotas vertes), iš vidutinės pardavimo kainos.
- (166) Ta suma gali būti padidinta įtraukiant kitas išlaidas, kurias pagalbos gavėjas patyrė dėl nepalankių oro sąlygų ar pavojingo meteorologinio reiškinių, ir ji turi būti sumažinta atėmus iš jos visas išlaidas, kurios nebuvo patirtos dėl nepalankių oro sąlygų ar pavojingo meteorologinio reiškinių ir kurias pagalbos gavėjas vis tiek būtų patyręs.
- (167) Komisija gali pritarti kitiems žalos apskaičiavimo metodams, jeigu bus įrodyta, kad jie yra tipiniai, nėra pagrįsti pernelyg dideliais laimikio ar produkcijos kiekiais ir dėl jų taikymo pagalbos gavėjams neskiriama pernelyg didelė kompensacija.
- (168) Pagalba ir bet kokios kitos už žalą gautos išmokos, įskaitant draudimo išmokas, neturi viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

**1.3. Pagalba akvakultūros gyvūnų ligų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo išlaidoms ir su Sąjunga susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ir valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimu susijusioms išlaidoms padengti**

- (169) Komisija laikys, kad pagalba akvakultūros gyvūnų ligų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo išlaidoms ir su Sąjunga susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ir valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimu susijusioms išlaidoms padengti yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, jei ji atitinka I dalies 3 skyriaus reikalavimus ir šiame skirsnyje nustatytas specialiąsias sąlygas.
- (170) Pagalba akvakultūros gyvūnų ligų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo išlaidoms ir su Sąjunga susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ir valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimu susijusioms išlaidoms padengti yra laikoma tinkama priemone padėti įmonėms šalinti tokių grėsmių keliamą riziką ir paskatinti ekonominės veiklos plėtrą nedarant neigiamo poveikio prekybos sąlygoms taip, kad tai prieštarautų bendram interesui, jei tenkinamos šiame skirsnyje nustatytos sąlygos.
- (171) Taikydama išimtį, kitaip nei numatyta (169) punkte, Komisija pagalbą, kuri yra tokio paties pobūdžio kaip Reglamento (ES) [NEW FIBER] 39 straipsnyje nurodytos kategorijos pagalba gyvūnų sveikatos ir gerovės priemonėms, vertins remdamasi šių gairių I dalies 2.3 skirsniu.
- (172) Pagalba pagal šį skirsnį gali būti teikiama tik:
- (a) ligų arba Sąjunga susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo, kuriems taikomos įstatymais ar kitais teisės aktais nustatytos Sąjungos arba nacionalinės taisyklės, atveju ir
  - (b) pagal
    - (i) Sąjungos, nacionaliniu arba regioniniu mastu taikomą viešąją gyvūnų ligų ar invazinių svetimų rūšių plitimo prevencijos, kontrolės arba likvidavimo programą arba
    - (ii) kompetentingos nacionalinės institucijos taikomas neatidėliotinas priemones, arba
    - (iii) (Sąjunga susirūpinimą keliančių) invazinių svetimų rūšių išnaikinimo arba plitimo sustabdymo priemonės, įgyvendinamas pagal Reglamentą (ES) Nr. 1143/2014.
- (173) (172) dalies b punkte nurodytose programose ir priemonėse turi būti aprašomos atitinkamos prevencijos, kontrolės ir likvidavimo ar išnaikinimo priemonės.
- (174) Pagalba neturi būti susijusi su priemonėmis, dėl kurių patirtas išlaidas pagal Sąjungos teisės aktus padengia pagalbos gavėjas, nebent tokių pagalbos priemonių taikymo išlaidos yra visiškai padengiamos privalomomis pagalbos gavėjams nustatytomis rinkliavomis.
- (175) Pagalba turi būti mokama tiesiogiai žalą patyrusiai įmonei arba gamintojų grupei ar organizacijai, kuriai ta įmonė priklauso. Jei pagalba mokama gamintojų grupei ar organizacijai, pagalbos suma neturi viršyti pagalbos sumos, kuri galėtų būti mokama tai įmonei.

- (176) Jei nustatoma, kad ligą arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimą lėmė tyčiniai arba aplaidūs pagalbos gavėjo veiksmai, jam individuali pagalba neturėtų būti teikiama.
- (177) Su gyvūnų ligomis susijusi pagalba gali būti teikiama tik dėl vandens gyvūnų ligų, kurios nurodytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429<sup>46</sup> 5 straipsnio 1 dalyje arba įtrauktos į ligų, nurodytų Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos sudarytame gyvūnų ligų sąrašą<sup>47</sup>, arba dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/690<sup>48</sup> III priedo 2 punkte išvardytų vandens gyvūnų zoonozijų.
- (178) Pagalba taip pat gali būti teikiama naujų ligų, atitinkančių Reglamento (ES) 2016/429 6 straipsnio 2 dalyje išvardytas sąlygas, atveju, jei tenkinamos toliau nurodytos sąlygos:
- (a) gyvūnų ligos padaryta žala viršija ne mažiau kaip 30 % ūkininko vidutinės metinės produkcijos arba pajamų per pastarąjį trejų metų laikotarpį, arba trejų metų vidurkio, apskaičiuoto remiantis pastarųjų penkerių metų laikotarpiu, neįskaitant didžiausių ir mažiausių užregistruotų verčių, ribą ir
  - (b) pagalbos gavėjų sudaryta draudimo sutartis arba į valstybėje narėje akredituotus savitarpio pagalbos fondus mokami finansiniai įnašai padengia ne mažiau kaip 50 % jų vidutinės metinės produkcijos arba su produkcija susijusių pajamų ir statistiškai dažniausiai atitinkamoje valstybėje narėje ar regione pasitaikančias gyvūnų ligas, nuo kurių galima apsidrausti.
- (179) Pagalbos schemos turi būti įvestos per trejus metus nuo dienos, kurią dėl gyvūnų ligos arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo buvo patirta išlaidų ar padaryta žala. Pagalba turi būti išmokama per ketverius metus nuo tos dienos. Šios sąlygos netaikomos išlaidoms, patirtoms prevencijos tikslais, kaip nurodyta (181) punkte.
- (180) Kad sudarytų palankias sąlygas imtis skubių krizių valdymo veiksmų, Komisija leis taikyti *ex ante* pagrindines schemas, jeigu bus aiškiai nustatytos pagalbos skyrimo sąlygos. Tokiais atvejais valstybės narės turi laikytis (218) punkte nustatytos pareigos teikti ataskaitas.
- (181) Pagalba gali būti skiriama siekiant kompensuoti šias tinkamas finansuoti išlaidas, įskaitant prevencijos tikslais patirtas išlaidas:
- (a) sveikatos patikrinimus, analizes, tyrimus ir kitas patikrinimo priemones;
  - (b) skiepų, vaistų ir gyvūnų sveikatos priežiūros medžiagų įsigijimo, laikymo, naudojimo ar platinimo;

<sup>46</sup> 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

<sup>47</sup> Žr. <https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/aquatic-code-online-access/>.

<sup>48</sup> 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/690, kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014 (OL L 153, 2021 5 3, p. 1).

- (c) apsaugos produktų bei įrangos, skirtų spręsti Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo problemą, išsigijimo, saugojimo, naudojimo ir platinimo;
  - (d) gyvūnų skerdimo, žudymo ir sunaikinimo;
  - (e) gyvūninių produktų ir su gyvūnais susijusių produktų sunaikinimo;
  - (f) valdos patalpų ir įrangos valymo bei dezinfekavimo;
  - (g) žalos, patirtos dėl gyvūnų skerdimo, žudymo ar sunaikinimo ir dėl gyvūninių produktų bei su gyvūnais susijusių produktų sunaikinimo.
- (182) Pagalba, susijusi su (181) punkto a papunktyje nurodytomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, turi būti teikiama natūra ir mokama sveikatos patikrinimų, tyrimų, testų ir kitų patikrinimo priemonių vykdytojui.
- (183) Jei pagalba skiriama siekiant gyvūnų ligų arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo padarytai žalai atlyginti, kaip nurodyta (181) punkto g papunktyje, kompensacija turi būti apskaičiuojama tik atsižvelgiant į:
- (a) rinkos vertę gyvūnų, kurie buvo paskersti, nužudyti ar nugaišo, arba produktų, kurie buvo sunaikinti:
    - (i) dėl gyvūnų ligų arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo;
    - (ii) tarsi jie nebūtų buvę paveikti ligos arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo;
    - (iii) remiantis jų rinkos verte prieš pat kylant bet kokiam įtarimui apie gyvūnų ligą arba plitimą arba prieš pat tą įtarimą patvirtinant;
  - (b) laikantis karantino įpareigojimų ir dėl sunkumų atkuriant išteklius.
- (184) Ta suma turi būti sumažinta atėmus iš jos visas išlaidas, kurios nebuvo tiesiogiai patirtos dėl gyvūnų ligos arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo ir kurias pagalbos gavėjas vis tiek būtų patyręs, ir bet kokias pajamas, gautas pardavus produktus, susijusius su prevencijos ar likvidavimo tikslais paskerštais, nužudytais ar sunaikintais gyvūnais.
- (185) Išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais Komisija gali pritarti kitoms išlaidoms, patirtoms dėl akvakultūros gyvūnų ligų arba Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių ar valstybei narei susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių plitimo.
- (186) Pagalba ir bet kokios kitos pagalbos gavėjo gaunamos išmokos (įskaitant išmokas pagal kitą nacionalinę ar Sąjungos priemonę ar draudimo išmokas arba savitarpio pagalbos fondus, kuriomis kompensuojamos tokios pačios tinkamos finansuoti išlaidos) neturi viršyti 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

## 2 skyrius

### PAGALBA ATOKIAUSIUOSE REGIONUOSE

#### 2.1. Veiklos pagalba atokiausiuose regionuose

- (187) Veiklos pagalba atokiausiuose regionuose yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą, jei ji atitinka I dalies 3 skyriaus nuostatas, šiame skirsnyje nustatytas sąlygas ir tiems regionams taikomas specialiąsias nuostatas.
- (188) Šis skirsnis taikomas veiklos pagalbai SESV 349 straipsnyje nurodytuose atokiausiuose regionuose, kuria, pagal Reglamento (ES) 2021/1139 10 straipsnio 4 dalį, siekiama sušvelninti tokiems regionams būdingas kliūtis, kurios atsiranda dėl jų izoliuotumo, nuošalumo, mažumo, sunkių topografinių ir klimato sąlygų bei ekonominės priklausomybės nuo keleto produktų ir kurių pastovumas ir derinys labai riboja šių regionų vystymąsi. Taikydama šį skirsnį Komisija taip pat atsižvelgs (jei taikoma) į veiklos pagalbos suderinamumą su priemonėmis, kurios taikomos atitinkamame regione pagal EJŖŽAF nuostatas, ir į jos poveikį konkurencijai tiek atitinkamuose regionuose, tiek kitose Sąjungos dalyse.
- (189) Pagal šį skirsnį teikiama pagalba neturi viršyti to, kas būtina siekiant sumažinti tokiems regionams būdingas kliūtis, atsirandančias dėl jų izoliuotumo, nuošalumo ir labai didelio atokumo.
- (190) Dėl tų kliūčių mokėtinės kompensacijos suma turi būti apskaičiuojama pagal taikytiname Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2021/1972<sup>49</sup> nustatytus kriterijus.
- (191) Kad būtų išvengta kompensacijos permokų, atitinkama valstybė narė turi atsižvelgti į kitas viešosios intervencijos rūšis, įskaitant (jei taikoma) papildomų išlaidų, kurias ūkio subjektai patiria žvejodami, augindami, perdirbdami ir parduodami tam tikrus žvejybos ir akvakultūros produktus iš atokiausių regionų, kompensavimą, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/1139 24 ir 35–37 straipsniuose.
- (192) Pagalba ir bet kokios kitos pagalbos gavėjo gaunamos išmokos, kuriomis kompensuojamos tokios pačios tinkamos finansuoti išlaidos, neturi viršyti 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

#### 2.2. Pagalba žvejybos laivyno atnaujinimui atokiausiuose regionuose

- (193) Komisija laikys, kad pagalba žvejybos laivyno atnaujinimui atokiausiuose regionuose suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą, jei ji atitinka I dalies 3 skyriuje nustatytus principus, šiame skirsnyje nustatytas sąlygas ir tiems regionams taikomas specialiąsias nuostatas.

---

<sup>49</sup> Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/1972 2021 m. rugpjūčio 11 d. kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1139, kuriuo nustatomas Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1004, papildomas nustatant tam tikrų žvejybos ir akvakultūros produktų žvejybą, auginimą, perdirbimą ir prekybą užsiimančių atokiausių regionų veiklos vykdytojų patiriamų papildomų išlaidų apskaičiavimo kriterijus (OL L 402, 2021 11 15, p. 1).

- (194) Šis skirsnis taikomas pagalbai žvejybos laivyno atnaujinimui SESV 349 straipsnyje nurodytuose atokiausiuose regionuose, kuria siekiama padengti išlaidas, susijusias su naujo žvejybos laivo, kuris bus registruotas atokiausiame regione, įsigijimu.
- (195) Pagalba pagal šį skirsnį gali būti teikiama tik jeigu:
- (a) naujasis žvejybos laivas atitinka Sąjungos ir nacionalines taisykles, susijusias su higiena, sveikata, sauga, darbo žvejybos laivuose sąlygomis ir žvejybos laivų charakteristikomis, ir
  - (b) pagalbos paraiškos teikimo dieną gavėjo pagrindinė registracijos vieta yra atokiausiame regione, kuriame naujasis laivas bus registruojamas.
- (196) Pagalbos suteikimo dieną naujausia ataskaita, iki tos dienos parengta pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 22 straipsnio 2 ir 3 dalis, turi rodyti, kad atokiausio regiono laivyno segmento, kuriam priklausys naujasis laivas, žvejybos pajėgumas atitinka žvejybos galimybes (toliau – nacionalinė ataskaita).
- (197) Pagalba negali būti teikiama, jeigu nacionalinė ataskaita, visų pirma joje pateiktas pusiausvyros vertinimas, buvo parengtas ne pagal Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 22 straipsnio 2 dalyje nurodytose bendrosiose gairėse<sup>50</sup> nustatytus biologinius, ekonominius ir laivo naudojimo rodiklius.
- (198) Todėl, kad būtų suteikta pagalba pagal šį skirsnį, turi būti tenkinamos šios sąlygos:
- (a) atitinkama valstybė narė privalo pateikti Komisijai nacionalinę ataskaitą iki N metų gegužės 31 d.;
  - (b) nacionalinė ataskaita turi rodyti, kad atokiausio regiono laivyno segmento, kuriam priklausys naujasis laivas, žvejybos pajėgumas atitinka žvejybos galimybes;
  - (c) nuo N metų birželio 1 d. iki N + 1 metų gegužės 31 d. nacionalinėms institucijoms pateiktos pagalbos paraiškos turi būti vertinamos pagal N metų nacionalinę ataskaitą ir
  - (d) Komisija nesuabejojo N metų nacionalinės ataskaitos išvada, visų pirma joje pateiktu pusiausvyros vertinimu.
- (199) Taikant (198) punkto d papunktį, nacionalinėje ataskaitoje pateiktas pusiausvyros vertinimas laikomas keliančiu abejonių, jei Komisija, remdamasi Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 22 straipsnio 4 dalimi, ne vėliau kaip N+1 metų kovo 31 d. šiuo tikslu išsiunčia raštą atitinkamai valstybei narei. Jei iki to termino toks raštas nepateikiamas arba jame neginčijamas nacionalinėje ataskaitoje pateiktas pusiausvyros vertinimas, atitinkama valstybė narė gali tęsti pagalbos teikimo procesą.
- (200) Atitinkama valstybė narė, remdamasi N metų nacionaline ataskaita, gali teikti pagalbą tik iki kitos nacionalinės ataskaitos pateikimo iki N + 1 metų gegužės 31 d.

- (201) Jokiu metu negalima viršyti kiekvienos valstybės narės ir kiekvieno atokiausių regionų laivyno segmento žvejybos pajėgumo viršutinių ribų, nustatytų Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 II priede, atsižvelgiant į galimą tų viršutinių ribų sumažinimą pagal to reglamento 22 straipsnio 6 dalį. Pagalbos lėšomis įsigytas naujasis pajėgumas į laivyną turi būti įtraukiamas visapusiškai laikantis šiam pajėgumui taikomų viršutinių ribų ir dėl jo negali susidaryti padėtis, kai šios ribos yra viršijamos.
- (202) Teikiant pagalbą neturi būti keliama sąlyga, kad naujasis laivas būtų įsigytas iš konkrečios laivų statyklos.
- (203) Laivų, kurių bendras ilgis mažesnis nei 12 metrų, atveju didžiausias pagalbos intensyvumas neturi viršyti 60 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų, laivų, kurių bendras ilgis 12 metrų ir didesnis, bet mažesnis nei 24 metrai, atveju – 50 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų, o laivų, kurių bendras ilgis 24 metrai ir didesnis, atveju – 25 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.
- (204) Pagalbos lėšomis įsigytas laivas turi likti registruotas atokiausiame regione bent 15 metų nuo pagalbos suteikimo dienos ir tuo laikotarpiu visas laimikis turi būti iškraunamas atokiausiame regione. Jei šios sąlygos nesilaikoma, pagalba turi būti kompensuojama suma, proporcinga nesilaikymo laikotarpiui ar mastui.

### III DALIS

#### PROCEDŪRINIAI KLAUSIMAI

##### 1. Maksimali pagalbos schemų taikymo trukmė ir vertinimas

- (205) Komisija leis taikyti tik ribotos trukmės pagalbos schemas. Pagalbos schemas iš principo neturi būti taikomos ilgiau kaip septynerius metus.
- (206) Siekdama dar geriau užtikrinti, kad konkurencijos ir prekybos iškraipymai būtų kuo mažesni, Komisija gali reikalauti, kad tam tikrų schemų taikymo trukmė būtų apribota (paprastai iki ketverių metų ar trumpesnio laikotarpio) ir kad būtų atliekamas (36) punkte nurodytas *ex post* vertinimas. Pagalbos schemų *ex post* vertinimai bus atliekami tuo atveju, jei jų iškreipiamasis poveikis konkurencijai gali būti itin didelis, t. y. jei, laiku neperžiūrėjus jų įgyvendinimo, gali būti labai suvaržyta ar iškraipyta konkurencija.
- (207) Atsižvelgiant į *ex post* vertinimo tikslus ir siekiant išvengti neproporcingos naštos valstybėms narėms mažesnių pagalbos sumų atveju, *ex post* vertinimo reikalavimas taikomas tik toms pagalbos schemoms, kurių pagalbos biudžetai dideli, kurios turi naujų savybių ar kuriomis numatomi dideli rinkos, technologijų ar reglamentavimo pokyčiai. *Ex post* vertinimą turi atlikti nuo pagalbą teikiančios institucijos nepriklausantis ekspertas, remdamasis bendra metodika; vertinimas turi būti viešinamas. Pranešdama apie atitinkamą pagalbos schemą, kiekviena valstybė narė kartu privalo pateikti vertinimo plano projektą, kuris bus neatsiejama Komisijos atliekamo schemos vertinimo dalis.
- (208) *Ex post* vertinimas Komisijai turi būti pateiktas tinkamu laiku, kad ji galėtų įvertinti galimybę pratęsti pagalbos schemas galiojimą, ir bet kuriuo atveju – pasibaigus schemos galiojimui. Rengiant vėlesnes pagalbos priemones, kurių tikslas panašus, turi būti atsižvelgiama į *ex post* vertinimo rezultatus.

- (209) Jeigu pagalbos schemoms Bendrosios išimties reglamentas netaikomas vien dėl jų didelio biudžeto, jų suderinamumą su vidaus rinka Komisija vertins remdamasi tik vertinimo planu.

## **2. Gairių taikymas**

- (210) Komisija šias gaires taikys vertindama visą pagalbą, kuri bus suteikta pradedant nuo 2023 m. sausio 1 d., nepriklausomai nuo pranešimo apie pagalbą dienos.
- (211) Pagal patvirtintą pagalbos schemą teikiama individuali pagalba, apie kurią Komisijai pranešama vykdant pareigą atskirai pranešti apie tokią pagalbą, bus vertinama remiantis gairėmis, kurios taikomos patvirtintai pagalbos schemai.
- (212) Neteisėtai suteikta pagalba bus vertinama remiantis gairėmis, galiojusiomis pagalbos suteikimo dieną. Individuali pagalba, suteikta pagal neteisėtą pagalbos schemą, bus vertinama remiantis gairėmis, kurios taikomos neteisėtai pagalbos schemai individualios pagalbos suteikimo metu.
- (213) Po 2022 m. gruodžio 31 d. nebebus taikomos 2015 m. Valstybės pagalbos žvejybos ir akvakultūros sektoriui tikrinimo gairės<sup>51</sup>, išskyrus atvejus, nurodytus (211)–(212) punktuose.

## **3. Pasiūlymai dėl atitinkamų priemonių**

- (214) Atsižvelgdama į SESV 108 straipsnio 1 dalį, Komisija siūlo ne vėliau kaip iki 2023 m. birželio 30 d. kiekvienai valstybei narei iš dalies pakeisti esamas pagalbos schemas, kad jos atitiktų šias gaires.
- (215) Komisija ragina kiekvieną valstybę narę per du mėnesius nuo šių gairių paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos pareikšti aiškų besąlygišką pritarimą šiose gairėse pasiūlytomis atitinkamoms priemonėms.
- (216) Jeigu valstybė narė per numatytą laikotarpį nepareikš aiškaus besąlygiško pritarimo, Komisija manys, kad valstybė narė pasiūlytomis priemonėms nepritaria. Jeigu valstybė narė nepritaro pasiūlytomis priemonėms, Komisija imsis veiksmų pagal Tarybos reglamento (ES) 2015/1589 23 straipsnio 2 dalį.

## **4. Ataskaitų teikimas ir stebėseną**

- (217) Komisija primena kiekvienai valstybei narei apie jos pareigą teikti Komisijai metines ataskaitas, kaip nustatyta Tarybos reglamento (ES) 2015/1589 26 straipsnyje ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004<sup>52</sup> 5, 6 ir 7 straipsniuose.
- (218) Metinėje ataskaitoje taip pat turi būti pateikiama meteorologinė informacija apie reiškinių, nurodytų II dalies 1.1–1.2 skirsniuose, rūšį, laiką, santykinį mastą ir

---

<sup>51</sup> Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos žvejybos ir akvakultūros sektoriui tikrinimo gairės“ (OL C 217, 2015 7 2, p. 1).

<sup>52</sup> 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 141, 2004 4 30, p. 1).

vietą, taip pat II dalies 1 skyriaus 1.3 skirsnyje nurodyta informacija apie gyvūnų ligas ir invazinių svetimų rūšių plitimą. Šiame punkte nustatyta pareiga teikti ataskaitas yra susijusi tik su *ex ante* pagrindinėmis schemomis.

- (219) Komisija pasilieka teisę kiekvienu konkrečiu atveju reikalauti papildomos informacijos apie esamas pagalbos schemas, jei tai yra būtina, tam, kad galėtų vykdyti savo įsipareigojimus pagal SESV 108 straipsnio 1 dalį.
- (220) Kiekviena valstybė narė privalo saugoti išsamius įrašus, susijusius su visomis jos pagalbos priemonėmis. Tokie įrašai turi apimti visą informaciją, kurios reikia norint nustatyti, ar laikytasi šiose gairėse nustatytų sąlygų dėl (kai taikytina) tinkamumo finansuoti ir pagalbos intensyvumo. Šie įrašai turi būti saugomi 10 metų nuo pagalbos suteikimo datos ir paprašius turi būti pateikti Komisijai.

## **5. Peržiūra**

- (221) Komisija gali bet kada nuspręsti peržiūrėti arba pakeisti šias gaires, jei tai reikalinga dėl priežasčių, susijusių su konkurencijos politika, kitomis Sąjungos politikos sritimis, tarptautiniais įsipareigojimais, pokyčiais rinkose, arba dėl kitų pagrįstų priežasčių.